KULØRTESIDER

Nr. 30. Marts 1979. 5. årgang. Kr. 12,75. - Et blad om tegneseriemediet.

KULØRTE SIDER
et blad om tegneseriemediet

REDAKTION
Torben Skjødt Jensen
Rørmosen 61, 2
4000 Roskilde
Tlf. (03) 36 00 91

MEDARBEJDERE
Per Vangtoft
Michael Alring
Ole Munk Rasmussen
Ole Hansen
Anders Hjorth Jørgensen
Rune T. Kidde
Ole Lindboe
Peter Madsen
Niels Peter Roland
Morten Søndergaard
Per Vadmand
Bent Værge
Horst Schröder
Jacob Stegelmann

LAY-OUT OG MONTAGE
Torben S. Jensen
og H. W. Gade

ANNONCER
Torben Skjødt Jensen
Rørmosen 61, 2.
4000 Roskilde
tlf. 03/36 00 91

ABONNEMENT
6 numre kr. 69,00.
Indsæt beløbet på
giro 2 21 29 86,
Runepress, eller
ring til (02) 98 52 27,
Bente Hansen.

UDGIVER
Runepress
Krogshøjvej 32
2880 Bagsværd
Tlf. (02) 98 52 27

TRYK
Stenby Tryk A/S, 1979.

FORSIDE
Christoffer Reeve fra
Superman the Movie.
Logo af H.W. Gade

Billedmateriale venligst
udlånt af A/S Interpresse
og Nordisk Film Kompani.

Redaktionelt

FÅ, MEN VELVALGTE ORD FRA REDAKTØREN I ANLEDNING AF: ... At det der her foreligger er første nummer ud af seks ialt planlagte for KULØRTE SIDER årgang 1979. På grund af dette nummers tema, og dette for KS' ellers normalt 32 sider lidt af en ophobning af materiale (det er også første gang vi har produceret et temanummer i 32 sider-rammerne - og helt sikkert sidste gang - en sveddryppende Red.) er nogle ellers faste spalter røget ud. Vor brevkasse KULØRT KOMMENTAR, for sådan en eksistere altså (også selvom anmeldere på Roskilde-kanten så »forfærdeligt« ikke rigtigt kan li' det), vender frygteligt tilbage i næste nummer - gem jer eller send et brev (uopfordrede »store« pengebeløb modtages gerne). USA-NYT er tilbage igen fra næste nummer - redaktøren er stadig Per Vangtoft (syretykt, ikk'?), og hvis han ellers er kommet sig over Super-børge kan man forvente sig lidt af hvert. UNDERGROUND-spalten vender også frygteligt tilbage næste gang, li'som vi meget sikkert kan byde på friske nyheder fra Frankrig, Belgien og Holland. Kiddes Kuriøse Kabinet åbner i dette nummer, og hans adresse er åbent for alt fra upublicerede Picasso'er til tyrkiske molotov-coktails (iøvrigt arbejder han hårdt og stræbsomt på at KS' første folde-ud-pige skal blive Lois Lane - hvilket ingen vel vil gå glip af (så SE NU AT FÅ TEGNET DET ABONNEMENT, - Red.) Og så er det i næste nummer at VOR SERIE atter går i gang. Glæd jer til det ... *TSJ*

INDHOLD

Superman - verdens største eventyrskikkelse - men hvem er han?
- af Anders Hjorth Jørgensen ..... side 3
Vaskeægte seriekultur! - af Torben S. Jensen..... side 6
Hvor står Superman i dag? - af Per Vangtoft..... side 7
Superdrenge i nyt udstyr! - af Torben S. Jensen..... side 9
Superman på cellouid! - af Torben S. Jensen..... side 10
Production: Superman - the Movie! - af Torben S. Jensen..... side 18
Da Superman blev landsat i Danmark ...! - af Carsten Søndergaard ..... side 20
Aktuelt fra forlagene - af Torben S. Jensen..... side 22
Skandinavien - af Torben S. Jensen ..... side 23
Europanyt - tegneserier i Tyskland - af Paul Burgdorf ..... side 24
Film & tegneserier - af Torben S. Jensen..... side 25
Seriemarkedet..... side 28
Kiddes Kuriøse Kabinet - af (HMM!) R.Kidde..... side 30

Hvem er Torben S. Jensen??? - af Bente Hansen ..... se næste nummer!!!

Verdens største eventyrskikkelse - men hvem er han?

af Anders Hjorth Jørgensen

1938 var depressionens tiende år. Det var også året, hvor Hitlers tropper gik over grænsen til Østrig, og hvor Otto Hahn spaltede uran-atomet. Det var et usikkert år, og det hjalp ikke stort, at Chamberlain efter mødet i München lovede »fred i vor tid« og slækkede Storbrittaniens militære beredskab.

Det var heltenes år! Filmindustrien hyldede nationalheltene, i Sovjetunionen »Alexander Nevskij«, i Tyskland »Olympiadefilmen«, i USA »En nations helte« . . . og udenfor nummer »Robin Hood«. Erroll Flynn, Gary Cooper, James Stewart og John Wayne gav de fornemste og mest ædle menneskelige egenskaber kød og blod i produkterne fra Hollywoods drømmefabrikker. I USA blomstrede pulp-magasinerne, som flød over med muskelmænd og maskerede hævnere i bl.a. »Doc Savage«, »The Shadow« og »The Spider«, og tegneseriesyndikaterne havde ingen problemer med at afsætte retfærdighedsforkæmpere som Dick Tracy, Buck Rogers, Jens Lyn og Fantomet.
Virkelighedsflugten havde kronede dage . . . ligesom i 1979 . . . og det kan ikke undre, at det var i 1938, at den største af alle tegneseriehelte blev præsenteret for en større offentlighed i tegneseriehæftet »Action Comics«. At synke ned i lænestolen sammen med Superman betød et øjebliks total beskyttelse imod og isolering fra de af hverdagens konflikter, som man stod magtesløs overfor - en flugt ind i en verden, hvor den uovervindelige helt . . . læserens identifikationsobjekt . . . var enhver trussel mod den civiliserede verden overlegen.

Jerry Siegel, 17-årig amerikaner fra Cleveland, Ohio, fik ideen til »Superman« allerede i 1938. Siegel var en flittig læser af pulp-magasinerne, bl.a. historierne om den bronzerede sværvægter Doc Savage, og de blev en vældig inspirationskilde for ham. Det var dog først og fremmest Philip Wylies roman »gladiator« fra 1930, som dannede grundlag for »Superman«.
Ligesom Wylie gjorde Siegel sin helt til et supermenneske, som bekæmpede uretfærdigheden og lovbryderne. Men da Superman fik sin debut i 1938, havde Siegel tillagt sin figur yderligere et par pulptemaer: helten fra en fremmed planet og heltens dobbeltidentitet.

Siegel gav ikke sin første Superman uniform og dobbeltidentitet. Han beskrev ham som »en skikkelse i stil med Samson, Hercules og alle de stærke mænd, som jeg har hørt om, men samlet under et«. Men efterhånden som han og vennen, tegneren Joe Shuster, arbejdede sig ind på figuren og i takt med tegneseriesyndikaternes afslag på at udgive serien, ændrede Superman karakter. Da Harry Donenfeld, indehaver af det forlag, som blev til National Periodical Publications, i 1938 fik øje på ham på tegneserieagenten M. C. Gaines' skrivebord, var superhelten iklædt sin blå tricot med det røde S-mærke på gul bund og den flagrende røde kappe. Han var også Clark Kent og havde en fortid på Krypton.

Donenfeld publicerede den første »Superman«-episode i »Action Comics« no. 1 i juni 1938, og til sin forbløffelse kunne han konstatere, at det var udsolgt på rekordtid. Hæftet indeholdt også diverse andre tegneserieheltes bedrifter, men det blev hurtigt klart, at det var »Superman«, som tiltrak sig publikums opmærksomhed. Derfor kom denne helt også til at pryde de fleste forsider på »Action Comics«. Og ikke overraskende fik han sit eget hæfte, »Superman«, i sommeren 1939.

Den Superman, som trådte frem i »Action Comics« no. 1, havde ikke samme styrke, som ham vi kender idag. Præsentationenshistorien fortalte følgende:

»Lige før den dødsdømte planet Krypton eksploderede i småstykker, anbragte en videnskabsmand sit spædbarn i en forsøgsraket og sendte den afsted mod Jorden. Barnet blev fundet og adopteret af ægteparret Kent og erfarede snart til sin store fryd, at han kunne løbe hækkeløb over skyskraberne . . . springe en ottendedel af en mil . . . løfte kolossale, tungtvejende genstande . . . løbe hurtigere end et lyntog . . . og intet mindre end en eksploderende granat kunne gennembore hans hud!«

Siegel & Shuster

Da hans plejeforældre døde, besluttede Clark at vie sit liv til bekæmpelsen af uretfærdigheden og forbrydelsen . . . og så opstod SUPERMAN. Men for også at kunne leve et liv som almindeligt, anonymt menneske vedblev den beskedne og kujonagtige journalist Clark Kent at eksistere.

Seriens visuelle fremtoning var naiv, enkel og skitseagtig, men alligevel yderst bemærkelsesværdig. Shusters tegninger besad en styrke og en spændstighed, som stiller de fleste af seriens senere tegnere i skyggen. De meget umiddelbare tegninger var fortælleteknisk særdeles effektive.

Siegels manuskripter fyldte fra 8 til 24 sider og var for det meste naive, moralske spil - i starten uden logisk konsekvens i historieopbygningen - hvori superhelten spillede den almægtiges rolle. Han opklarede sager for uskyldigt fængslede og fik dem på fri fod, han genoprettede en ex-

sværvægters tro på sig selv, var forkæmper for mishandlede forældreløse, dæmpede effekten af naturkatastrofer. Og så reddede han gang på gang Lois Lane fra den visse død! Lois Lane, Clark Kents udkårne og journalistkollega på redaktør George Taylors Daily Star! Lois Lane, forelsket i Superman, betragter Clark som et skvat!

Under 2. verdenskrig var Superman fuldt optaget af opgaver, som nok satte hans evner på prøve, men som aldrig var uoverkommelige. Læseren kendte til enhver tid udfaldet. Helten torpederede tyske og japanske ubåde, bombarderede fjendtlige mål med enorme granater o.l., men en del af disse opgaver krævede en forøgelse af superegenskaberne. Derfor udviklede Superman røntgensyn, teleskopsyn, mikroskopsyn, varmesyn og kuldesyn og vigtigst af alt, hans hud blev uigennemtrængelig. End ikke atombomber berørte ham ved krigens slutning. Af hensyn til opgavernes mangfoldighed blev det også nødvendigt at kunne bevæge sig hurtigere. Ligeså hurtigt som lyset.

Da Paramount påbegyndte den række på 18 Supermantegnefilm (1941-43), som Steranko betegner som de bedst animerede tegnefilm overhovedet, under Dave Fleischers instruktion, tog en hoppende Superman sig ud som en menneskelig kænguru på filmstrimmelen. Derfor gav filmfolkene ham flyveegenskaber, og det fik også indflydelse på tegneserien, hvori helten pludselig kunne bevæge sig ud i verdensrummet med lysets hast.

Superman blev totalt uovervindelig. Han blev de absolutte muligheders mand. Derfor kom han i længden også til at virke lidt kedsommelig.

I den forbindelse er det på sin plads at nævne kryptonitten, selvom den først kom til senere. Kryptonit er radioaktive meteorer, dannet ved Kryptons eksplosion. Kryptonitstykker anbragt hist og her i historierne gjorde disse uforudsigelige og derfor også mere spændende.

I den fobindelse er det på sin plads at nævne kryptonitten, selvom den først kom til senere. Kryptonit er radioaktive meteorer, dannet ved Kryptons eksplosion. Kryptonitstykker anbragt hist og her i historierne gjorde disse uforudsigelige og derfor også mere spændende.

Grøn kryptonit, som har en dødelig virkning på Superman, dukkede op i slutningen af 40'erne, mens rød kryptonit, som fik helten til midlertidigt at tage en eller anden forundelig form eller tilstand, blev introduceret i slutningen af 50'erne. En skurk i besiddelse af kryptonitstykker blev en værdigere modstander for helten end en skurk uden.

Efter krigen skiftede Supermanhæftet yderligere karakter. Hver forside viste den uovervindelige superhelt i en eller anden antiheltsituation. Jonglør, der taber keglerne! Superhelt med smertefortrukket ansigt efter at have fået en af Lois Lanes hjemmebagte kager over tæerne! Den ansvarlige for dette var National Periodical Publications (eller som det nu hed DCs) nye redaktør Mort Weisinger og hans manuskriptforfattere, bl.a. Edmond Hamilton, Dave Vern, Horace Gold, Manly Wade Wellman, Alfred Bester og Otto Binder. Supermans verden blev et legetøjsunivers, hvor skurke som Toyman, Prankster og Mr. Mxyztplk gav historierne et forsonligt præg, og hvor de før så voldsomme slagsmål blev afviklet med blink i øjet. Selv ærkefjenden, den skaldede, sindssyge videnskabsmand Lex Luthor, som havde været med siden 1938, fik et godmodigt præg midt i al sin tekniske galskab.

Den eneste, som tilsyneladende endnu troede på, at det var alvor, var selvfølgelig Superman!

Gruppen af personer omkring den mægtige helt blev til stadighed udvidet. Otto Binder fik bl.a. ideen til Supergirl, til den onde computer Brainiac og til Supermans grimme dobbeltgænger i en parallelverden i rummet, Bizarro. Brainiac havde i sin tid, før Kryptons undergang, formindsket byen Kandor og alle dens indbyggere. Selvfølgelig har Superman reddet byen, men da han ikke kan gengive den sin naturlige størrelse, opbevares den i en »osteklokke« i Ensomhedens Fort, heltens hemmelige residens ved Nordpolen.

I slutningen af 40'erne blev ligeledes Phantom-zonen introduceret. Her blev kriminelle »fængslet« mens Krypton endnu eksisterede, og zonen har selvfølgelig undgået udslettelsen.

Og kunne man ikke finde på andre originale ideer, ja så var der jo altid en »Hvad nu hvis . . ?« - historie at ty til!

Sådan har Superman udviklet sig!

1938

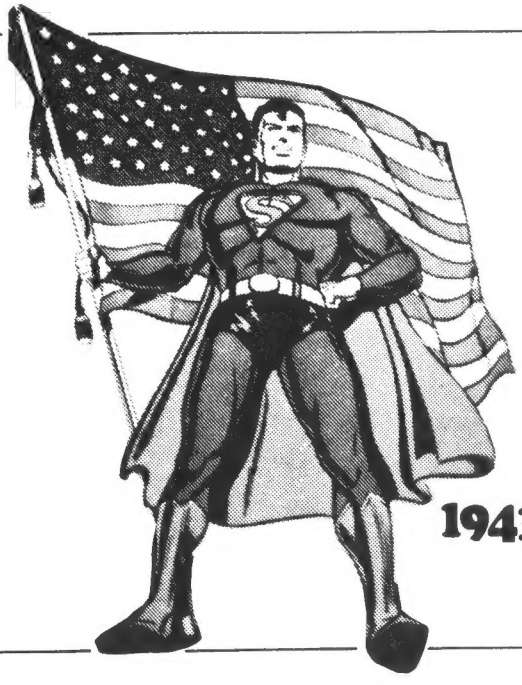

1943

For nu at fuldstændiggøre beskrivelsen af persongalleriet skal Jimmy Olsen, stik-i-rend-dreng på Clarks og Lois avis, og senere journalist og Supermans ven, også nævnes. Ligeledes Lana Lang, Superboys veninde - for selvfølgelig måtte Superman have en eventyrlig fortid som superhelt, selvom introduktionshistorien i »Action Comics« første nummer lader ham starte sin karriere som voksen.

Nævnes skal det også, at Superboy fik sit eget hæfte i marts 1949, at Jimmy Olsen fik sit i september 1954, og Lois Lane sit i 1958!

For mange kokke osv! Dette ordsprog passer glimrende på »Superman«, når talen falder på konsekvensen i navngivningen.

Oprindelig hed Supermans forældre Jor-L og Lora, men det blev til Jor-el og Lora. Superman hed selv Kal-el. El blev efterhånden til et slags efternavn, så idag skrives navnene Jor-El og Kal-el.

Plejeforældrene, ægteparret Kent, hed oprindelig Mary og John. I 1943 udsendte George Lowther romanen »Superman«, og heri hed de Eben og Sarah Kent. I »Superboy« kaldes de Jonathan og Martha.

I begyndelsen arbejdede Clark og Lois for Daily Star, som i et nummer af »Action Comics« sendte dem til Europa, hvorfra de sendte telegrammer hjem til deres avis Daily Planet. Kort tid efter skiftede redaktør George Taylor uden nærmere forklaring navn til Perry White.

Og så er der selvfølgelig Mr. Mxyztplk, som kom til at hedde Mr. Mxyzptlk!

»Superman« er blevet tegnet af et utal af dygtige og mindre dygtige tegnere i tidens køb . . og af et par mestre. Jack Burnley, Al Plastino, Irwin Hasen og Georg Papp siger nok ikke ret mange ret meget. Det gør Wayne Boring heller ikke, selvom det var hans tegnseriekunst, som prægede de danske Superman-udgivelser i 50'erne og begyndelsen af 60'erne. Det var bl.a. ham, som formgav den Superman-skikkelse, som med få ændringer har været brugt frem til i dag.

Mest interessante (foruden -shuster) er dog nok makkerparret Curt Swan og Murphy Anderson, Ross Andru og Neal Adams, som sammen med manuskriptforfatterne Denny O'Neil og Gerry Conway i 70'erne har skabt de bedste episoder i Supermans 40-årige karriere.

Denny O'Neil var ansvarlig for historien om Supermans krise ved indgangen til 70'erne. Igennem flere måneder kunne læserne følge den spændende beretning om, hvordan alt kryptonit gennem en kerneproces blev omdannet til jern, om hvordan Superman mistede alle sine kræfter og var døden nær, og om hvordan han genvandt en del af dem. Superman gennemgik en renselsesproces, som gjorde ham til en mere sårbar helt, men derved også mere interessant. Supermans krise er den vestlige verdens krise, og dermed også læserens! Når Superman kæmper sin krise til ende og bliver sig sit ansvar bevidst, gør læseren det også. Supermans genopstandelse som helt bliver derfor også læserens! Om denne krise har Egon Clausen skrevet en særdeles interessant artikel til Bixen nr. 1, 1973 med titlen »Autoritetens krise« (gentaget i hans »Børnelærdom« udgivet af Røde Hane i 1974).

Curt Swan og Murphy Anderson gjorde denne del af superheltens righoldige tilværelse til en visuel oplevelse.

Denny O'Neil er også manden bag manuskriptet til historien »Superman mod Muhammed Ali«, som Neal Adams har gjort til den velnok bedst illustrerede Superman-historie overhovedet. Et super-kommercielt medieflip, men morsomt, spændende og underholdende.

Og så er der DC/Marvel-samarbejdet »Superman & Edderkoppen«. Også et kommercielt medie-flip, men af Gerry Conway gjort til den herligste Superman-episode, som denne artikels forfatter har læst. Edderkoppen er som altid selvironisk, men at se Superman fra den side er noget ganske nyt. Og hvor det klæder ham, at lægge selvhøjtideligheden tilside et øjeblik! Historien var håndværksmæssigt godt illustreret af Ross Andru med hjælp fra Dick Giordano.

Hvis ikke »Superman« i øjeblikket havde været aktuel på filmlærredet, var dette tema-nummer af »Kulørte Sider« nok ikke kommet til verden. Derfor må det også være på sin plads til sidst at omtale, hvornår Manden af imorgen ellers har været taget op af andre medier end tegneseriemediet.

I 1948 legemliggjorde Kirk Alyn helten i Columbia-filmen »Superman«. I 1950 fremkom med samme

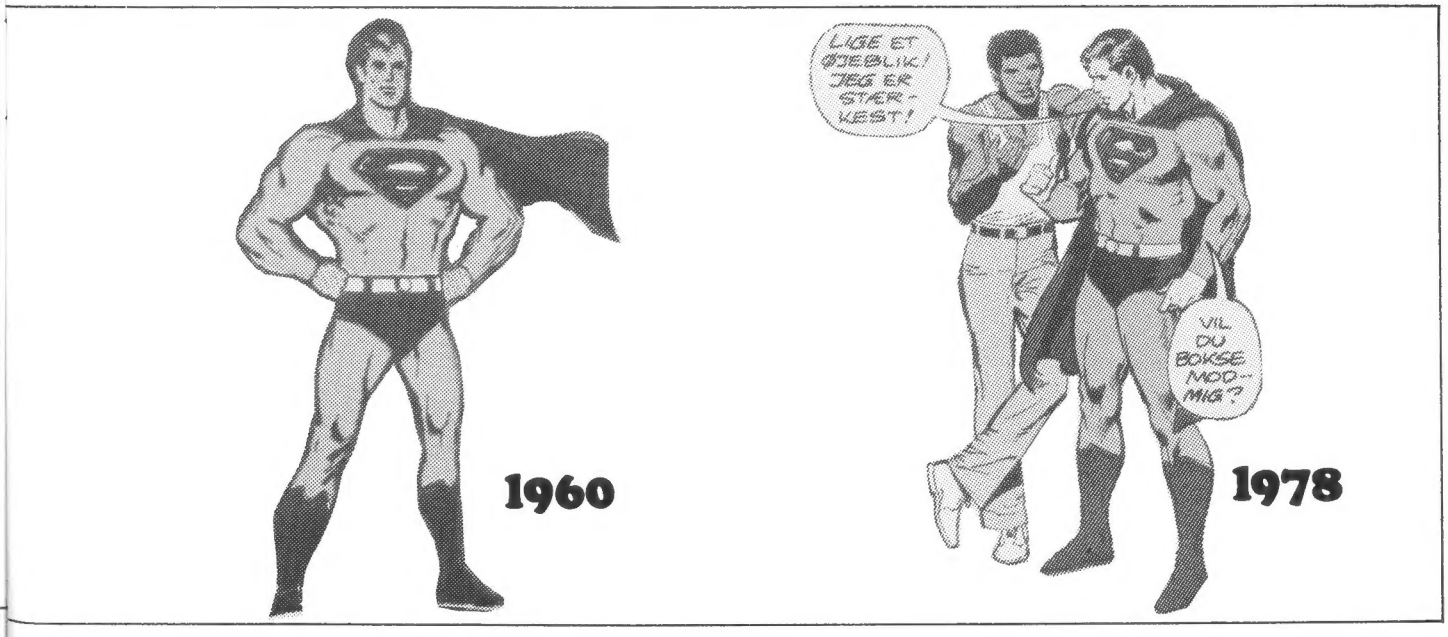

skuespiller i hovedrollen »Superman vs. the Atom Man«. I 1950'erne protrætterede George Reeves helten i en TV-serie. Den blev sat igang af langfilmen »superman and the Mole Men«.

Både i 1966 og i 1970 har Superman været hovedperson i musicals på Broadway.

Mest berømt foruden tegneserien er nok radioserien, som startede i 1940 med ordene:

»Faster than a speeding bullet!
More powerful than a locomotive!
Able to leap tall buildings at a single bound!
Look! Up in the sky!
It's a bird!
It's a plane!
It's SUPERMAN!
Yes, it's Superman, strange visitor form another planet, who came to Earth with powers and abilities far beyond those of mortal men; Superman, who can change the course of mighty rivers, bend steel in his bare hands; and who, disguised as Clark Kent, mildmannered reporter for at great metropolitan newspaper, fights a never-ending battle for truth, justice and the American Way!«

Et mere passende citat kan man vist ikke slutte denne artikel med. Siden er Superman blevet beskrevet mere rammende.

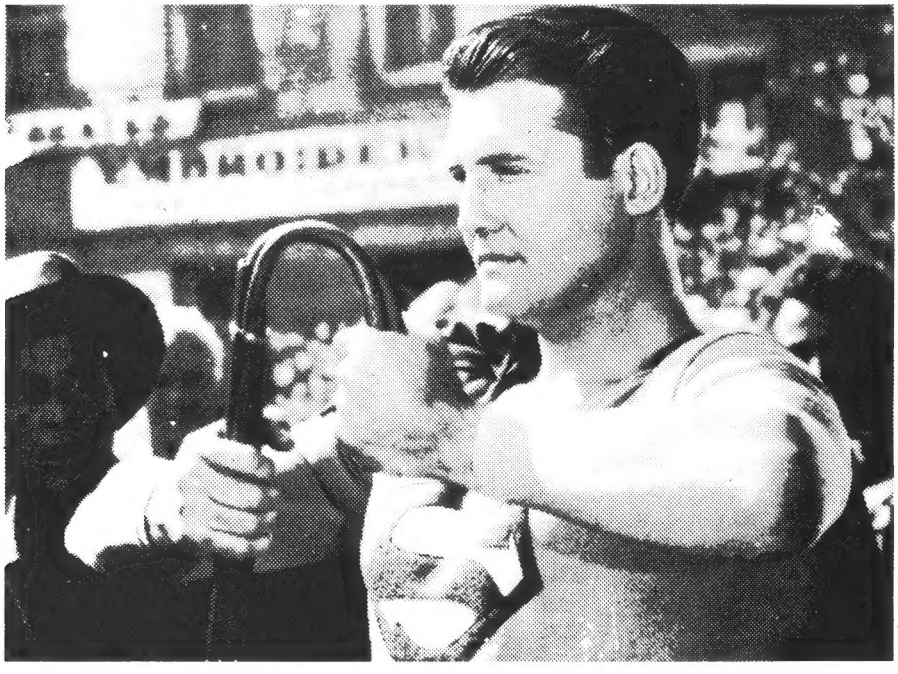

Litteratur om »Superman«.

Superman from the thirties to the seventies. Introduction by E. Nelson Bridwell. New York, Crown Publishers, 1972. 386 sider. (Senere kommet i paper-back udgave) - Indeholder foruden en 9 siders historisk og yderst oplysende artikel om »Superman« et repræsentativt udsnit af serien i 5 årtier.

James *Steranko:* The Steranko history of comics. Reading, Supergraphics, 1970. (Side 34-41 fortæller indlevet om verdens første superhelt).

Egon *Clausen:* Dansk børnelærdom. Røde Hane, 1974. (Side 44-52: Autoritetens krise) - (findes også i Bixen 1/1973, side 40-47).

DC'S FAMOUS 1st EDITION: SUPERMAN, af Jerome Siegel & Joe Shuster. 64 sd. farve og stort format. DC comics 1979. Pris: 2$. FÅS I FANTASK FORMEDELS 25 kr.

Helt sikkert i anledning af Supermanfilmen og den bølge der skyller med af den grund har DC i deres »1st Edition«-serie udsendt en samlet udgave af de 4 første Supermaneventyr som originelt blev præsenteret i bladet ACTION COMICS helt tilbage i 1939, og det er da bare helt fedt. For det er jo ægte tegneseriehistorie det her. Og hvis det ikke var det, så var der bestemt ikke noget at råbe hurra for. Historierne er naive, barnlige og ensporede indtil det næsten idiotiske og tegningerne er det svært at sige noget morsommere eller pænere om. Men charme har det hele nu, af en eller anden grund, alligevel.

Foruden de fire Superman-afsnit, hvor han bl.a. optræder som minearbejder og rugbyspiller, får man de originale reklamesider fra 1939 (så kan i se hvad man prøvede at prakke din far på, som DC-Publisher Jeanette Kahn så **»vittigt«** skriver i forordet), diverse Supermanreklamer (bl.a. for en Supermanklub-»calling all red-blooded young americans«), præsentation af Siegel & Shuster, en kort Superman-novelle og to moderne Supermanforsider af Garcia Lopez og Dick Giordiano.

Ak ja, og det første nummer af ACTION COMICS fra 1939 står idag på samler-børsen til over 3.000 dollars. Denne udgave kan man erhverve sig for 2 dollars og det er den rimeligvis værd. TSJ.

DC
1
FAMOUS
ST EDITION
$2.00
LIMITED COLLECTOR'S GOLDEN MINT SERIES
HERE IT IS!
THE LEGENDARY FIRST ISSUE OF SUPERMAN AS PUBLISHED IN 1939!
THE TEN-CENT COMIC VALUED TODAY AT $3,000!
plus
THE LOWDOWN ON THE TWO YOUNG CREATORS OF SUPERMAN--COMICS' FIRST AND GREATEST SUPER-HERO!
THE ORIGIN OF SUPERMAN AND AN EXPLANATION OF HIS AMAZING STRENGTH!
and
SUPERMAN COVERS--YESTERDAY, TODAY AND TOMORROW!
64 PAGES OF ACTION!
ALL IN FULL COLOR
THE COMPLETE STORY OF THE DARING EXPLOITS OF THE ONE AND ONLY
SUPERMAN

Hvor står SUPERMAN idag?

Af Per Vangtoft

Figuren, Superman, har siden sin debut i tegneseriernes verden i 1939 rangeret som en af de allermest kedelige og stereotype helte.

Årsagen til det er, at han aldrig afslørede nogen som helst form for emotionel virksomhed og i det hele taget menneskelighed. Han repræsenterede det amerikanske »he-man«ideal-indiviudalisten, som er stor, stærk, flot, snarrådig, retfærdig og står på et klippefast, syreamerikansk moralgrundlag.

Der var brug for en helt med de egenskaber på det tidspunkt, hvor det amerikanske samfund sammen med resten af den kapitalistiske verden var inde i en alvorlig krise.

Alt det »gode«, som var lig med de naive amerikanske »frihedsidealer«, var samlet i et stort muskelbundt, som bekæmpede alt det »onde«. Superman var en ledestjerne for det amerikanske folk og et forsvar for det samfund, som de levede i, i en krisetid, hvor der var behov for at trække nogle klare linier op mellem sort og hvidt. Superman var absolut ikke den første skikkelse som havde det formål, men hos ham var det tydeligst og mest udtalt.

Fra kun at være næsten usårlig blev Superman senere gjort usårlig overfor alt undtagen stoffet kryptonit, som var klippestykker fra hans hjemplanet, Krypton, som sprang i luften samtidig med, at han blev sendt til jorden. Superman blev altså gjort endnu stærkere og manifesterede de egenskaber, som han var udstyret med fra begyndelsen.

Bortset fra enkelte moderniseringer af seriens miljø, så forblev Superman faktisk den samme helt op til begyndelsen af 70'erne, hvilket medførte, at figuren stagnerede og blev endnu kedeligere.

DC, som udgiver Superman i USA, magtede ikke at følge med udviklingen, og blev i tresserne rendt over ende af Marvel Comics Group, som lancerede en lang række utraditionelle superhelte, der opførte sig menneskeligt og led af frustrationer, personlighedsspaltning og andre konflikter, som almindelige mennesker kunne genkende. Det blev klart, at den ufølsomme, usårlige stålmand ikke havde samme potentiel nu som tidligerer.

Det indså de amerikanske udgivere imidlertid forholdsvis sent, og først omkring 1971-72 indledte man nogle eksperimenter, som havde til formål at menneskeliggøre figuren, Superman, samt at ændre hans miljø og drage nogle nye aspekter af hans funktioner ind i historierne. Superman mistede nogle af sine kræfter og er ikke længere så stærk og usårlig som før, han bliver ved forskellige lejligheder anklaget for at have handlet forkert, hvilket medfører, at han bebrejder sig selv og kommer i tvivl om berettigelsen af sin eksistens som supermenneske.

Supermans anden identitet, Clark Kent, har også skiftet miljø. Han arbejder ikke længere som reporter på Dagbladet hos Perry White, men på TV-stationen WGBS under den særdeles diktatoriske boss, Morgan Edge.

Involveringen af TV mediet istedet for den forældede dagspresse er også en del af den reform, som serien har gennemgået og er absolut ikke nogen tilfældighed.

Denne udvikling og udvidelse af figuren er de sidste par år fortsat, og når man betragter det Supermanmateriale, der er kommet på det hjemlige marked i år samt den Supermanfilm, der lige har haft premiere i de danske biografer, må man konstatere, at der er blevet tilført en del nye aspekter samt, at Supes er blevet brugt til noget nyt, indicerer lidt om, i hvilken retning det amerikanske seriemarked bevæger sig i øjeblikket.

For det første har man gjort det, at man har udvidet Supermans univers ved at lade ham optræde sammen med Edderkoppen i det album, som DC udsendte sammen med Marvel, og for det andet er man begyndt at distancere figuren, hvilket især gælder for Supermanfilmen, albummet Superman mod Muhammed Ali, (hvor Supermans univers igen udvides) samt enkelte af de nyeste episoder i hæfterne, hvor den danske oversætter, Niels Søndergaard afslører en vis tendens til at indføre sine egne private distanceringer, som til tider kører ud i det ekstremt vanvittige. Et eks. er en historie, hvor Supes meget bekymret konstaterer, at nogle stråler, som en eller anden Mad Scientist har udsendt kan bevirke, at vi får en ny istid, hvor efter en af de forbipasserende udbryder: »Fedt! Så kan vi stå på ski!«

Historien i Muhammad Ali albummet er desuden noget af det mest Sicence Fiction prægede, som Superman endnu har optrådt i.

Handlingen er ganske kort den, at en fremmed race ved navn Scrubberne vil invadere jorden på grund af, at de ser den menneskelige races krigsliderlighed som en potentiel trussel mod deres overherredømme i universet. Scrubberne udfordrer derfor jordens største champion til en kamp imod deres største, som heder Hun'ya, er ca. 3 meter høj og født i et laboratorium!

Superman og Muhammad Ali kan ikke blive enige om hvem, der er »den største«, så der arrangeres en boksekamp imellem dem om retten til at forsvare jorden. Efter aftalt spil vinder Ali kampen, og imens han slås med Hun'ya, saboterer Superman Scrubbernes rumskibe & rumstation.

Scrubbernes fæle leder svigter naturligvis sit ord om, at forlade jorden, da Ali laver hakkemad af sin intergallaktiske superbørge af en modstander, men med Supermans snarrådighed og Hun'yas vågnende retfærdighedssans, som får ham til at gøre oprør og smadre Scrubbernes leder, lykkes det, at bringe den fremmede invasïonsmagt til fornuft og indse, at jordboerne da er meget flinke alligevel.

... & her præsenterer vi så den nye Superman- HUN'YA: OK, SUPER ... skrid så bare!

Her er Superman blevet medaktør i en meget banal Science Fiction historie, som, grundet den distance man har lagt til hele figurens rolle samt til de mærkelige »outer space creatures«, som absolut insisterer på at erobre jorden, er blevet virkelig sjov.

F.eks. ser man for første gang i en etableret serie (dvs. en ikke undergrundsserie), at der gøres kraftigt grin med Supermans rolle som individualistisk he-man. Det er nemlig ret tydeligt, at hans modpart, Hun'ya også skal være en slags Superman, hvilket ikke er ret flatterende, eftersom han nærmest minder om en forvokset Neanderthalmand og kun kommunikerer ved hjælp af enstavelsesord og mærkelige guterale lyde. Hans yndlingslyd er HUN'YA !!!!

Naturligvis forsøger Scrubberne også, at kue individualismen, som sejrer til sidst. Den kejserlige over-Scrub siger bl.a. på et tidspunkt om jorden (som er lig med USA): »Tænk jer et samfund, der er baseret på det fri initiativ og ikke som hos os på gruppeinitiativet !!!«

Da rumskibene lander på jorden og den heltemodige Superman og den velafbalanceret fornuftige amerikanske regering opfordrer til, at man afventer situationen, er der naturligvis et bestemt land, som mister tålmodigheden og fyrer hele deres artilleri af mod de fremmede og er lige ved at ødelægge det hele.

At det »ene bestemte land« er Sovjetunionen, behøver man ikke at have gået i skole for at kunne regne ud. Her er antikommunismen altså så syretyk, at man må konkludere, at den også er brugt som en kliche, eftersom den slags netop prægede den »gamle Supermans« historier.

Det samme futuristiske perspektiv, som præger Superman figuren i denne historie, er lige så udpræget i filmen »SUPERMAN THE MOVIE«.

Starten på filmen er et enormt brag, som akkompagneret af John Williams musik banker ind i hovedet på publikum, og det hele lugter langt væk af STAR WARS og NÆRKONTAKT AF TREDIE GRAD, hvis musik den samme John Williams forøvrigt også er ansvarlig for!

Om det vitterligt er Science Fiction eller ej kan diskuteres, og jeg vil undlade at postulere noget som helst i den retning, men det er i hverttilfælde helt sikkert, at hele skildringen af Supermans hjemplanet Krypton og dens undergang har et klart fremtidspræg, som er understreget af nogle helt forygende lækre effekter. Det mest interessante i den forbindelse er, at Supermans eksistens og funktion også præges kraftigt af dette.

Den gamle forklaring på Supermans eksistens på jorden var, at Jor-El sendte ham afsted fra Krypton, da den eksploderede, hvilket bekræftes i filmen. At Superbabyen så lige lander på vores planet har hele tiden lugtet lidt af tilfældigheder, man har i hvertfald ikke fået nogen fyldestgørende forklaring på, hvad hans funktion egnetlig skulle være her!

Filmen bringer imidlertid et nyt aspekt ind i forklaringen på Supermans eksistens. Han vokser op i Smallville, som vi altid har vidst, men han bliver ikke Superboy, han er hele tiden Clark Kent, som kæmper en sej kamp for at skjule sine supereevner. Da hans stedfar, Jonathan Kent, dør, føler Clark et mystisk overjordisk kald, som siger, at han må drage afsted mod Nordpolen, hvor Jor-El åbenbarer sig for ham og oplyser om hans mission her på jorden, og først da er den Superman, som vi kender, født.

Der ligger en hel del interessante perspektiver i denne nyfortolkning, som bliver belyst nærmere i anmeldelsen af filmen, som findes andetsteds i dette nummer, hvorfor jeg ikke vil kommentere det yderligere.

Da Superman ankommer til Metropolis som Clark Kent er han derfor totalt ukendt. Han søger job på Dagbladet hos Perry White og kommer til at arbejde sammen med Lois Lane og Jimmy Olsen.

Skildringen af de 3 gammelkendte personer er meget interessant, eftersom man åbenbart har tilsigtet at opbygge et rollemønster, som er lig med det vi kender fra de »gode gamle Supermanhistorier«, og alligevel modernisere det så meget, at det medfører en befriende distancering, der adskillige gange bevirker, at man som gammel Supermanlæser må trække kraftigt på smilebåndet.

Superman/Clark Kent har de samme gamle problemer med at skjule sin

identitet, men ny problemer dukker også op. F.eks. kan man konstatere, at Superman anno 1979 møder uoverskuelige forhindringer, mår han skal skifte identitet, eftersom de gode gamle telefonbokse ikke eksisterer mere.

Moderne telefonbokse er åbne og meget små, hvilket han fortvivlet må konstatere i en kritisk situation, hvor han er på vej ind i en sådan men må haste videre med et aldeles tåbeligt ansigtsudtryk.

Superman kommer i flere prekære situationer, som understreger, at det er den gamle Superman, som møder det moderne samfund og efterhånden tilpasser sig.

Man kan konkludere, at Superman idag bliver brugt til mange flere og spændene ting, som viser flere facetter af figuren, end tidligere.

Han er gjort mere menneskelig og mindre super, og i de nyeste historier foretager han sig mere tidssvarende ting, som f.eks. at gå til beboermøder, demonstrerer mod gift i fødevarer og går i strejke, i sin hemmelige identitet som Clark Kent.

Hans gamle rolle ses også tit i et humoristisk skær, som understreger noget af det mest absurde og fascistiske, som Superman har stået for.

Superman er for så vidt stadig en autoritet idag og selve hans funktion som opdragende faktor og ledestjerne for »folket« eksisterer stadig, hvilket er naturligt, eftersom han er et barn af det kapitalistiske samfund og dets underholdningsindustri.

Den forandring han har gennemgået er blot blevet foretaget, fordi det er noget andet, som påvirker idag end tidligerer.

Den ufølsomme kolde stålkolods er umoderne, derfor er nogen af hans krafter blevet fjernet, man har tilført ham nogle psykiske konfilkter, og endelig har man ved distancering sat hans nutidige virke i et mere forsonende lys.

Superman 1979 er mange forskellige ting, men først og fremmest en katalysator for de ting, som foregår i øjeblikket på det amerikanske seriemarked, hvor man forsøger at gå nye veje med gamle indarbejdede figurere. Samt for hele medieindustrien, der i øjeblikket eksselerer i store prætentiøse projekter i Science Fiction stilen.

Faktisk er det lykkedes at skabe en vis form for kvalitet over figuren i 70'erne, hvor længe det så holder, skal jeg ikke kunne sige, men man kan jo prøve at stable nogle visioner på benene, og så spændt afvente, hvordan Superman f.eks. vil komme til at se ud i George Orwells skæbneår 1984?

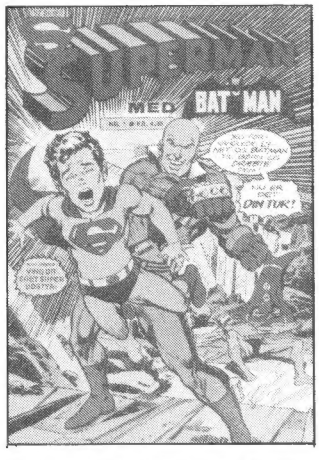

SUPERDRENGE I NYT UDSTYR

SUPERMAN med BATMAN nr.1, 52 sd. sort/hvid. Interpresse 1979. Pris: 4,95 kr.

De to DC COMICS superhelte Superman & Batman er nu kommet i nyt udstyr her til lands. De plejer ellers at have hvert sig magasin på 36 sd. i farver, Superman et månedligt, og Batman et hveranden måned. Bagdelen ved dette har været at man så var tvunget ud i en samproduktion med de øvrige skandinaviske lande, og at magasinerne blev redigeret i Sverige. Som tiden er gået er man åbenbart blevet mere og mere utilfredse med den svenske redaktion, og helt berettiget ment at det ikke ligefrem var den allerfineste kvalitet af serier man fandt frem til »hinsidans«. Derfor har man taget konsekvensen og meldt fra i det skandinaviske samarbejde, så nu redigeres det herhjemme, af Niels Søndergaard, Ove Høyer og Carsten Søndergaard. Bladet trykkes også herhjemme, på Stenby Tryk, og det nu i sort/hvid, hvilket også klæder bladet en hel del, istedet for disse rædselsfulde amerikanske farver der bliver trykt flade på finske trykkerier.

Redaktionelt er der dog ikke den store kvalitetsforbedring at hente på dette første nummer. Man fortsætter troligen med serier skrevet af Carry Bates og tegnet af Swan & Blaisdell, folk som helt sikkert ikke går over i tegneseriehistorien for geniale bidrag til selvsamme. Men bevares, dette er vel standarden. Langt ringere end Superman er dog dette hæftes Batmanhistorie, som absolut placerer sig blandt det mest talentløse man vil kunne opstøve. Dårligt plot og uoplagte tegninger. En fortsættelse af den ringe kvalitet fra Batman' s eget magasin. Og det er igrunden lidt synd for Batman, for han kan jo meget bedre. Tænk på de lidt ældre Neal Adams serier, nogen er trykt på dansk andre det ikke. Dick Giardioano, som foruden at inke al materiale for Adams også producerede en række episoder selv, også af en pæn kvalitet. De sidste års tid er Batman i USA bragt til ære og værdighed af en helt ny tegner, Marshall Rogers, som med sin helt specielle streg sikkert også ville kunne fasinere et dansk publikum.

Det pæneste jeg kan sige om dette nr.1 af **Superman med Batman** er at forsiden virkelig er fremragende, men selvfølgelig Også lavet af Neal Adams. Den svarer desværre bare ikke til indholdet.

TSJ

Superman på cellouid

AF TORBEN S. JENSEN

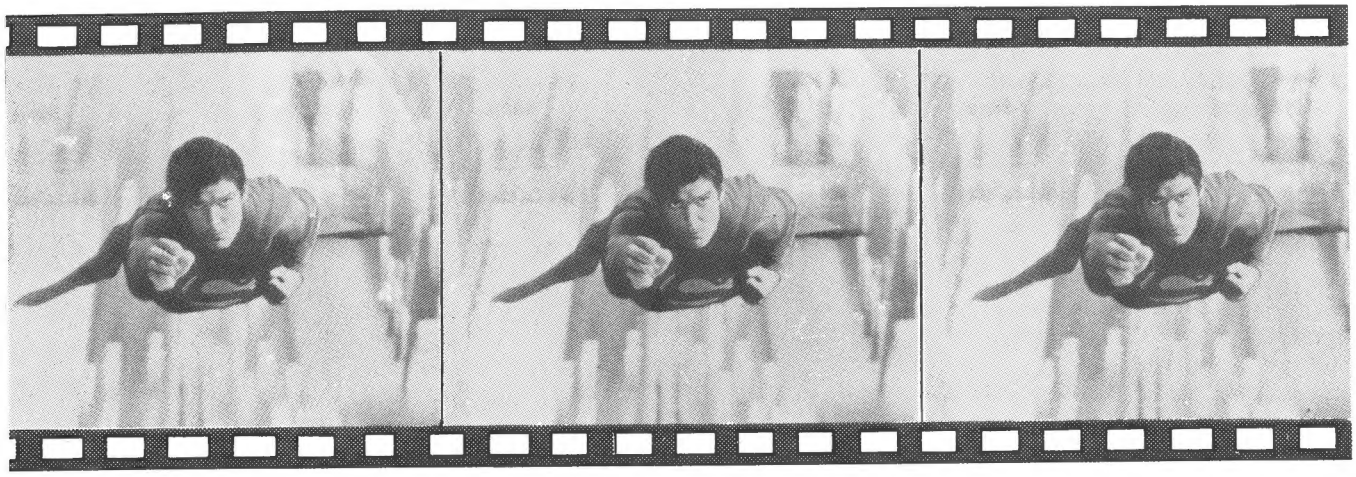

1. Handlingen:
I en ydre galaxe, under rød sol, eksisterede en gang en planet, *Krypton*. Her levede man et liv langt anderledes end vort jordiske, for her var mekanikken langt mere udviklet og indarbejdet. Det her var rum-alderen. Mens teknik kan forbedres og udvikles, er mennesket derimod uhelbredeligt. Også på Krypton trivedes begreber som intolerance, ærgerrighed, had, misundelse, terror og stupiditet. og Krypton gik stille og roligt mod sin undergang. På denne planet fødes *Kal-El*, som senere skulle blive *Superman*, søn af den ledende videnskabsmand *Jor-El* og hans ægteviv *Lara*. Jor-El var blandt planetens mest fremtrædende, det var ham der udviklede og opdagede »*The Phantom Zone*«, stedet hvor farlige kriminelle og oprørere blev sendt som indespærrede spejlreflektioner som straf, og det var ham der i tide forudså hvilken katastrofe som snart skulle ramme Krypton. Men Jor-El var fanget i et spil der handlede om magt. På den ene side måtte han selv afsige dommen over de tre mest fremtrædende rebeller, der ved hjælp af vold og terror havde forsøgt at overvinde det *ledende råd* og derved få magt over planeten. Men ved at dømme og straffe disse tre, kvinden *Ursa* - sadisten *Non* og den herskersyge *General Zod*, var Jor-El også godt klar over at han redede dem. De ville befinde sig i deres kosmiske fængsel når Krypton, *30 dage* efter deres dom, eksploderede. På den anden side kunne Jor-El ikke få ørenlyd med sine advarsler i det ledende råd. Man afviste ham, og ville ikke på hans grundlag skabe panik over hele planeten. Og man truede ham til stilhed. Trods dette var enden for Krypton nær. Jor-El havde nu indset at dette slag var tabt, men at han havde gode muligheder for at vinde det allersidste. Han besluttede sig i sidste øjeblik, før planeten gik under, for at sende sin søn bort fra stedet, til en anden og fremmed planet: *Jorden*. Her igennem følte Jor-El at han ville leve videre, og igennem sønnen og et andet system, der var ham underlegen, retfærdigøre og fuldføre sin kamp for det gode mod det onde. Han ville blive et med sin søn: *Sønnen bliver faderen, og faderen sønnen*, som Jor-El filosoferer umiddelbart før Kal-El's afrejse. Med sig i sit skib har Kal-El faderens stemme og hans visdom, og på sin rejse mod jorden indlæres han al faderens viden om politik og historie. Med sig har Kal-El også en mystisk grøn krystal, hans fremtid. Og mens Kal-El's rumskib forsvinder i det uendelige univers, tilintetgøres Krypton for altid.

På sin langvarige rejse gennem rummet, som tager flere år, indpodes Kal-El med visdom samtidigt med han vokser.

Han belæres af faderens røst om hele universets opbygning, om de enkelte galaxers inddeling og indbyrdes forhold, om jorden og dens politiske og sociale sfære, og også en del om sig selv og sine egne kræfter. For det at Kal-El er født under rød sol vil gøre ham til noget helt specielt på jorden. Han vil være usårlig, have fantastiske kræfter, kunne se gennem ting, kort sagt: Han vil være *udødelig*.

Og så en dag ramler han ned på jordkloden et sted i USA i nærheden af den lille by *Smallville*. Ægteparret *Jonathan & Martha Kent* får sig en slem forskrækkelse ved dette nedslag. De hører et kæmpebrag, samtidigt med at deres vogn punktere, men de er straks klar over at selv en punktering kunne ikke få det til at lyde som smed man en bombe i nærheden af dem. Og på marken lige ved siden af er der nu også et kæmpe rygende krater. Måbende får de stavret sig hen til hullet, og kun større bliver deres forbavselse da de ser den lille Kal-El smilende strække sine arme mod dem fra hullet.

Ægteparret er helt ude af den da de kort efter diskuterer, samtidigt med at Jonathan skifter dæk. Martha mener at det er en gave fra himlen, som nu har beriget dem med det barn de altid har ønsket, mens Jonathan insistere på at de straks må tage ind til byen for at finde knægtens rigtige forældre. De er så optaget af deres samtale at ingen bemærker donkraftens skæve placering, som pludselig får vognen til at falde til jorden. Hvad de begge bemærker er nu da Kal-El straks derefter løfter vognen højt over sig, så

Jonathan kan komme til at skifte dækket. Der er noget overnaturligt ved denne knægt, og de beslutter at beholde ham. Tiden går, Kal-El er blevet til *Clark Kent,* og han er blevet *18 år.* Clark går på college som de fleste andre på hans alder, men han har sjælelige problemer. Han har fået forbud mod at vis sine overnaturlige kræfter af sine plejeforældre, så han føler sig uengageret og tilsidesat. Han kan ikke dyrke fodbold med vennerne, men må nøjes med at være stik i rend-dreng og oprydder. Alle betragter ham som en slapsvans og en skør kugle, hvilket ikke rigtigt behager ham. Kun når han er alene kan han have lidt morskab ud af sine overnaturlige kræfter. Han løber bla. om kap med eksprestoget.

Og plejefaderens bånd på Clark er berettiget: *-Du er placeret her på jorden, af hvem ved jeg ikke, fordi du har en mission.»Hvad« kan jeg ikke svare dig på, men det er ihvertfald ikke for at spille fodbold.* Kort efter denne tale til sin søn fra det fremmede dør Jonathan Kent, og Clark stifter for første gang rigtig bekendskab med en kraft, som det er ham forbudt at kæmpe imod: *Historien.* På sin rejse til jorden er han nemlig gentagne gange blevet fortalt:

- Det er dig forbudt at blande sig i menneskehedens historie. Her står han med alle sine overnaturlige og fantastiske kræfter, men kan ikke forhindre sin plejefaders død. Efter begravelsen vågner Clark en nat hvor han hører de mest fantastiske lyde. Han trækkes af disse til laden hvor han, godt gemt i et hjørne, finder den grønne krystal fra Krypton. Clark ved ikke hvor den kommer fra, men noget han helt sikkert ved er hvad den betyder. Han må forlade dette sted -- snarest. Efter en øm afsked med sin plejemoder drager Clark til de kolde områder omkring *Nordpolen,* for måske at finde løsningen der. Et sted kaster han sin grønne krystal, og hvor den rammer stiger kort efter et fort af is op. Clark bevæger sig forundret og bevæget dertil, og inde i dette hans slot åbenbarer hans rigtige fader, Jor-El, sig for ham. Han har fysisk være død i nu mange år, men i universet lever hans sjæl videre for at hjælpe sin søn. For nu er det blevet tidspunktet hvor Clark skal have den sidste lærdom og viden, før han for alvor lader sig åbenbare for jordens befolkning. For det er ham de trænger til, mener Jor-El.

- Dette er ikke onde mennesker, de er stort set alle kloge og fornuftige. De er bare endnu ikke kommet så langt, og hvad de behøver er en som dig. En leder, som de kan se op til og beundre, og som kan lede dem på vej. Dette er din mission, fortæller Jor-El. Og atter tages Kal-El med ud i det uendelige univers, ledt af sin faders stemme. Her gives han de sidste informationer, også om sin styrke som han endnu ikke har været sig selv helt bevidst. Han kan f.eks. flyve hvad han ikke vidste før. Og sluttelig får han igen advarslen: *Bland dig ikke i menneskehedens historie.* Da Clark vender tilbage til jorden igen er der gået 12 år, og han er altså nu blevet 30. Men han er ikke mere bare Clark, han er også *Superman,* i sin blå/røde dragt, skabt af det stofmateriale han var svøbt i under sin første færd til jorden, og det store *S-symbol* i gult på brystet, faderens symbol fra Krypton.

Clark/Superman er nu vel ankommet til storbyen *Metropolis* hvor han er blevet ansat som journalist på avisen *Daily Planet (Dagbladet).* Her træffer han sin første dag på jobbet Chef-redaktøren *Perry White,* en kontant og meget forvirret mand hele tiden på mærkerne, Journalist *Lois Lane,* hårdslående og genstridig (en rigtig journalist) og lidt for energisk og fotografen *Jimmy Olsen,* stille, behagelig og ualmindelig langsom. Clark selv er det helt store skvat og et enorm klumrehoved. Han får straks White's læskedrik hældt ud over det meste af kontoret, og løbet panden i glasdøren tre-fire gange. Men straks er hans kærlighed til Miss. Lane vakt.

Han prøver fra starten af at holde sig så nær Miss Lane som overhovedet muligt, konstant. Men Lois Lane er nu ikke alt for interesseret i fjumrehovedet Kent, som vælter alt og alle på sin vej. Denne første dag følges de dog væk fra redaktionen, med det skæbnesvangre resultat at de bliver génet ind i en baggyde af en pistolbevæbnet småkriminel, som ville have det meget bedre hvis han kunne få damens (Lois) taske. Den er Clark selvfølgelig helt med på, hvad absolut ikke gælder Louis. Hun smider tasken på jorden og pander forbryderen en ordentlig en da han bukker sig efter den. Han bliver overrasket og skyder pr. refleks på Louis. Her griber Clark dog ind. Lynhurtig strækker han hånden frem, griber kuglen og lader sig falde bagover, mens forbryderen har meget travlt med at komme væk derfra. - *Jeg tror vist jeg besvimede,* undskylder Clark da Lois nu står bøjet over ham.

Gennem byen, samme aften, bevæger sig også den fede *Otis,* superskurken *Lex Luthors* medarbejder. Han har været ude i byen for at købe aviser til sin boss (og masser af slik til

Gud, Jonathan, det er vist ikke en nederdel den røde dér, alligevel!!

sig selv) som udpønser sine skumle og forbryderiske planer i en kæmpelejlighed midt i Metropolis by-center, dog 600 meter under jorden. Mange er på jagt efter ham, og Otis er fabelagtig til at lade sig forfølge, men endnu er det da gået godt. Dernede under jorden, sammen med Otis og sin kvindelige hjælper - den underskønne *Eve Teschmacher,* har Luthor udpønset den helt store genistreg. Hvordan man bliver det nuværende *Californien* kvit, og får bygget en helt ny kystlinie, som man selv har under fuld kontrol. Og trods sine inkompetente medarbejdere *(Otis, det du står med der er det den avis jeg bad dig hente til mig? - Aaah ja, Mr. Luthor. Otis, hvordan kan det så være at jeg ikke læser den nu? - Øøhh.. fordi jeg ikke har givet dem den endnu, Mr. Luthor? - JA, Otis...)* er han sikker på at kunne score jackpot.

Dagen efter, endnu en dag på avisen overstået for Clark. På vej ud fra redaktionen inviterer han Lois ud, men uden held. Hun skal slet ikke hjem nu, hun skal op til en helikopter som skal flyve hende til lufthavnen hvor hun skal møde *Præsidenten* der lander der iaften. Så Clark må slukøret trisse væk, dog først efter at have siddet i klemme i døren til kvindetoilettet, efter først at ha' været på vej der ind, selvfølgelig. Nogen elevator når han heller ikke. Smatidigt lander helikopteren som skal bringe Lois til lufthavnen på bladets tag. Lois bliver samlet op, men da de skal lette sker ulykken. Et af maskinens ben (?) får fat i et kabel, som den ikke kan befri sig fra. Og selve maskinen går amok og opfører sig helt balstyrisk. Piloten slås bevidstløs, og sluttelig lander maskinen, som indeholder den dødsensangste Lois, mere end halvvejs ude over kæmpebygningen. Nedenfor stimler folk sammen, og det ene larmende udrykningskøretøj efter det andet ankommer. Men hvad skal de dog stille op, det er jo tydeligt at det kun drejer sig om sekunder før det hele tipper over og lander nede i hovedet på folket. Endelig dukker Clark op fra bygningen, og han ser straks hvilken fare Lois hænger i deroppe på toppen af bygningen. Han finder hurtigt et sted at skifte til Superman, så da Lois ikke kan holde fast mere, men må give slip, finder hun sig pludselig i en blå/rød-klædt mands arme midt i luften. Ja, han holder hende endda kun i en arm, for den anden griber han helikopteren med da den kommer susende deroppe fra. Folk er forbavsede, men hurtigt fyldes luften af store klapsalver. Det store spørgsmål er dog: *Gad vide hvad han hængte i?* Og hermed drager Superman ud på sin første patruljering af Metropolis. En juveltyv der kravler rundt på en kæmpebygning via sugekopper (hej Spiderman) må se sig forstyrret af en mand, som pludselig bare står der på bygningen, en flok forbrydere - der efter et åbenbart succesrigt kup slipper væk i en båd - må se både sig selv og deres båd fragtet til nærmeste politistation og meget humant hjælper Superman også en vildfaren kat ned fra et træ. Sluttelig, af aftenens store begivenheder, redder Superman også Præsidenten, som i et stort fly er på vej mod Metropolis. Det er dog røget ind i et gevaldigt uvejr ikke langt fra endemålet, og pludselig sætter et lynnedslag den ene motor ud af funktion. Superman er dog på pletten og sørger for at det hele kommer helskinnet hjem.

Næste dag er Superman på alles læber, i alle overskrifter og hot-news på alle TV-stationer, og overalt lyder det: »*Look Ma, No Wires*«. Rygtet spredes også til Lex Luthor, som lettere irriteret må høre på alt den snak om denne fremmede fra sine medarbejdere, og så endda mens han er i bad. Den fremmede kunne jo være en trussel mod Luthors forbryderiske planer, men sådan anskuer han det ikke. Det vil bare være en diamant i turbanen at besejre den fremmede samtidigt, mener han, Otis, der netop har fået at vide fra Luthor at denne fremmede helt sikkert er fra en anden planet, er dog overbevist om at han bare er på gennemrejse.

På avisen herskér vild forvirring efter gårsdagens mange forbløffende episoder. Perry White vil have den sande historie om denne fremmede *først* i sin avis: *Hvem er han, hvor kommer han fra, hvorfor, har han en veninde, hvad er hans favorit-fodboldhold,* tordner han ud over den samlede medarbejder-stab. Lois er dog mere interesseret af den lap papir hun er blevet stukket i hænderne, uden at være klar over af hvem. På lappen står: *I aften kl. 8. En ven.* En ven - det var hvad hendes stærke redningsmand havde svaret da hun bagefter havde spurgt hvem han var. Bagved smiler Clark skælmsk.

Det er blevet aften, klokken er over otte, og på sin terrasse står Lois Lane nu og småfryser en smule irriteret. Hvor bliver han dog af - vennen?

Hun har så småt opgivet ihvertfald ham, da han pludselig står bag hende på terrassen. *Forstyrrer jeg,* spørger han og ser hende an som hun står der i en meget fin selskabskjole, *de har vel ikke en aftale? - Nej, ikke længere,* svarer hun. Og så giver Superman sit første eksklusive interview om sig selv og sin mission, og spørgsmålene er mangeartede: *Hvor stor er de? - Ca. 1,85 - jeg vejer mellem 85-87 kilo - og ellers tror jeg at resten af min krops funktioner fungerer normalt* (små julelys i Miss Lane's øjne). *Spiser de? - Ja, når jeg er sulten. Har de en veninde? - Nej, men hvis jeg skulle få, ville de være den første til at vide, Louis* (store julelys i damens øjne). *Hvorfor er de her? - For at kæmpe for frihed, retfærdighed og amerikansk etik* (vild jubel fra salen). *Er det rigtigt de kan se gennem ting? - Ja. Hvad farve har mit undertøj?* Slutteligt får Lois også beviser for hans evne til at flyve, hun bliver nemlig inviteret med på en flyvetur. Efter turen i luftrummet, forsvinder Superman med et »*vi ses før du aner det, Lois* « på læberne, og kun få sekunder senere banker Clark på hendes dør. De havde jo en aftale iaften, og nu har han stået der og banket i lang tid.

Har du drukket, spørger han på sin egen elegante facon. Han har i sinde at bekendtgøre sin dobbeltidentitet for Louis, men kan ikke klare det alligevel

Dagen efter er overskriften selvfølgelig helt klar: *My Night With Superman, by Lois Lane,* og denne artikel vækker Luthors opmærksomhed, ja alles opmærksomhed. Miss Teschmacher er selvfølgelig straks forelsket i dette pragtfulde stykke mandfolk, mens Luthor straks øjner muligheden for hvordan han skal besejres. I løbet af ingen tid, og trods Otis' konstante fjollerier *(det er skægt, Otis, som tallet 200 binder os sammen - Min intelligenskvotient og din vægt),* har han fundet ud af hvor Superman stammer fra, hans styrke og mest vigtigt hans få, men store svagheder, som rigtigt benyttet også kan vise sig værende skæbnesvangre. Han kan ikke se gennem *bly,* og *Grøn Kryptonit* (partikler fra planeten Krypton) tapper hans kræfter. Og tilfældigvis ved Luthor at en sådan grøn meteorsten for lang tid si-

den faldt ned på jorden og nu befinder sig i *Addis-Abbeba.*

Luthor sætter, efter at kryptoniten er i hus, sit forbryderiske værk igang. I to forsøg lykkes det ham at få pillet ved retningsmekanismen på de to store og meget *eksplosive raketter,* som den amerikanske stat prøveopsender meget snart. De skulle normalt forsvinde op og ud af jordens atmosfære, men i stedet vil Luthor have en af dem dirrigeret mod Californien. Og nu er retningsmekanismerne indstillet. Så gælder det bare om at få Superman passiveret, så han ikke spolerer det hele med sine superkræfter.

— — —

Og Luthor har en plan.

Han vil simpelthen lokke Superman til sig. Det sker dagen efter, om formiddagen, hvor Clark netop er mødt på jobbet og nu befinder sig hos Mr. White. White har netop sendt Lois Lane og fotograf Jimmy Olsen til et kæmpeområde (en ørken) ved Californien, hvor en eller anden ukendt gaining har købt dette ubeskriveligt store landområde for en kæmpesum. White har nu en opgave til Clark, men får nu aldrig uddelegeret den til ham. Midt i det hele forstyrres Clark nemlig af en høj skrattende lyd. Det er Luthor der henvender sig til ham på en frekvens så høj at foruden byens hunde kan kun Superman høre ham. Og Luthor's henvendelse er ikke af de kærlige. Hvis Superman ikke straks sætter sig i kontakt med ham, udsletter han Metropolis' befolkning indenfor en time. - *Det er måske et lidt hårdt ultimatum at sætte op når jeg bare vil tale med dig, men jeg gik ud fra at du ikke ville reagere på en indbydelse til te.*

Superman reagerer ihvertfald på dette, i løbet af få minutter, anledt af Luthor pragmatiske talen, står han i Luthor's undergrundsfæstning. - *Jeg tror han kommer nu Mr. Luthor,* fremstammer en tydeligt nervøs Otis, da den tykke jerndør stille og roligt laves til skrot (Man skulle have ment at det kun var *Obelix* der bankede på en dør således). Og så står Luthor og Superman for første gang overfor hinanden. *Ah, velcome Suuperbaby,* lyder det fra storforbryderen, *Otis - vil du tage den herres kappe?*

Kort efter, Luthor har forsikret Superman om at denne udslettelse af befolkningen kun var en smule tankespind i hans så geniale hjerne *(jeg bliver ikke tilfredsstillet af at dræbe lidt mennesker ... kun mange mennesker),* bekendtgører han sin geniale forbryderplan for Superman, samtidigt med at de to raketter opsendes et sted i USA. Den raket han har pillet ved er bestemt til at ramme lige nøjagtigt det svage led i den jordkæde som før i tiden flere gange har forårsaget jordskælv i Californien. Og denne raket er så kraftig så den vil få hele Californien til at forsvinde i vandet, som med et knips på næsen. Og så vil den nye kystlinie blive et kæmpe ørken område, som Luthor her fornylig har købt – og det hele vil blive til et kæmpe »*Luthorland*« som vil trille masser af dollars til ham. OK, det vil koste den samlede Californiske befolkning plus lidt folk i grænseområdet (hvor Lois & Jimmy befinder sig), men alting har jo sin pris. Og så er der jo også en anden raket, og den vil ramme ned et sted i USA. - *Og selv du, superbaby, med superfart og det hele ville aldrig kunne nå dem begge to. Så der er kun en løsning, nemlig at destruere dem, og udstyret til dette sidder jeg på.*

Og sidder på noget gør han i bogstaveligste forstand. Superman undersøger hele lokalet med sit *røntgenblik* men finder intet. Det eneste han ikke kan se igennem er den blykasse som Luthor sidder på. Han smider ham væk og åbner kassen - og straks mærker han hvordan hans kræfter tappes, for i blykassen ligger nemlig den famøse kryptonit-klump. Straks er Luthor oppe, og får hængt klumpen om halsen på Superman, hvorefter han trækker ham ind i et tilstødende lokale og der smider ham i svimmingpolen. For nu har han ikke tid til at lege længere. Det har Miss Techmacher derimod, og hun har endda også lyst til at lege.

Lige siden Superman første gang optrådte på forsiden af aviserne har hun været håbløst forelsket i denne superfyr. Og hun er skræmt af Luthor's raketter - hendes mor bor nemlig i den amerikanske by, som den anden raket helt tilfældigt er programmeret til at slå ned i. Så hvis Superman nu lover at redde hendes mor først, så vil hun hellere end gerne redde ham. Det lover Superman, og han reddes af Miss Techmacher, og mere end det. Han får endda et kys med på vejen, men før hun hiver kryptonitklumpen af ham. For bagefter havde hun jo sikkert ikke fået lov, som hun forklarer. Hjertet lettet får hun også før Superman suser afsted for at redde moderen, Californien og sin egen store kærlighed Lois Lane: -»*Why is it that I never seem's to get it on with the good guy's*«?

Og så er den helt store raket-jagt gået ind. Superman jager først den vildfarne raket, han må jo holde sit løfte til Miss Techmacher, men da han endelig fanger den og får smidt utøjet langt ud af vor atmosfære eksploderer den anden, og den rammer lige så præcist som Luthor havde forudsagt. Overalt i Californien indtræffer katastrofen øjeblikkelig, så nu får Superman travlt. Jimmy Olsen befinder sig på en kæmpe dæmning som nu langsomt falder fra hinanden, Lois Lane slipper med nød og næppe fra en benzintank som springer i luften med et brag (til tonerne af »Give a little bit« med Supertramp) har derefter besvær med at undgå de væltende telefonpæle og slutteligt dratter hendes bil i en revne og hun opsluges langsomt af jorden, Golden Gate-broen truer med at falde sammen og en skolebus hænger midt på broen og vipper ud over kanten. Lyntoget der kører langs bjergkæden truer es af masser af nedfaldne sten og brud på skinnerne. Kort sagt: Alt er total panik. Imens er Superman nået frem, han befinder sig inde under selve jordlinien, hvor han ved at finde det svage punkt (som også Luthor fandt) og så presse på det, regner med at kunne få stoppet selve jordskælvet. Med opbydelse af alle sine kræfter lykkes det ham også, men katastrofesituationer er der nok af allerede nu.

Først redder han Jimmy fra dæmningen, lige før han bliver knust i stenmasserne, derefter børnene i skolebussen på broen, så toget i bjergene. Derefter må han vende sig mod dæmningen igen, som nu er brudt totalt sammen, og truer med at oversvømme hele området. Det lykkes ham dog at afspærre vandmasserne ved at kaste det meste af de omkringliggende bjerge ned på jorden som afspærring, eller som en slags ny dæmning. Nu mangler kun en: *Lois Lane.* Men det er bare blevet for sent. Da Superman endelig når frem og får befriet bilen med Lois , er hun blevet kvalt af jordmasserne. Superman bryder sammen, grædende og tryglende mod himlen. Igen kører sætningen fra faderens død igennem ham som et mareridt: *Her står jeg*

med alle mine fantastiske kræfter og kan ikke engang redde min elskede fra at dø. Længe sidder han tavs og ubevægelig bøjet over liget af Lois, men så tager han sin beslutning. I kæmpefart med et højt og plaget *NEJ* søger han ud af jordens atmosfære, for der at trodse sin faders største advarsel, og samtidigt bryder da også Jor-El's universelle stemme ind: *Bland dig ikke i menneskehedens historie.* Men han er ikke til at stoppe. Hurtigere og hurtigere går det omkring jorden, og pludselig ændres verdenshistorien: Jorden roterer den anden vej, så tiden nu bliver lige efter at Superman har stoppet udbruddet og reddet folkene, men før dæmning brød sammen og Lois landede i hullet. Derefter flyver han tilbage til jorden for at træffe Lois der holder midt ude i ørkenen og ikke kan få sin bil startet. Alt er lagt op til den store forening, men lige før det skal ske, forstyrres de af Jimmy som kommer vandrende. Kærligheden må igen udsættes, men nogen lunter tændes dog her i slutfasen. Jimmy: *sikken et eventyr, bare synd Clark altid går glip af det, når der sker noget spændende.* Lois : *Oh Yeah...Clark...hør vent et øjeblik... nej, bar en dum tanke....*

Slutteligt, ved statsfængslet i Metropolis samme aften, afleverer Superman de to skurke Otis & Luthor til myndighederne. *Hvem er du?* spørger Inspektøren og straks river Luthor parykken af og afslører sin *skaldede isse. - Jeg er Lex Luthor, dette århundredes største kriminelle geni...* - og så slæbes han væk, i et ivrigt skænderi med Otis. - *Tak Superman, Det er mænd som dig dette land behøver,* lyder det fra Inspektøren. *-Årh tak ikke mig, I'm only part of it,* replicerer Superman før han forsvinder langt op over jordkloden, og væk over horisonten..... (han synger dog ikke: I'm a poor lonesome Cowboy a long way from home, men det er jo heller ikke amerikansk, men fransk).

2. Film vs.serie:

Som den erfarne Supermanlæser/-forsker kan se af handlingsreferatet er der foretaget en spændende sammenblanding af det såkaldte *»originale«* Superman-univers skabt af *Jerry Siegel* og *Joe Shuster* i trediverne, det i tegneserien udbyggede univers i tresserne og halvfjerserne og så en række nye komponenter specielt påklistret filmatisering og derfor vel nok først og fremmest *Mario Puzo*'s ansvar, da han er krediteret for historien. Lad os tage det fra starten af: Hele plottet omkring *Krypton* stammer tilbage fra *Siegel & Shuster,* og det samme med figurerne *Jor-El, Lara, Kal-El* og *Det Ledende Råd,* men selve konflikten omkring *Jor-El,* hans opgør med Rådet og hans dom over de tre oprørere hører mere til *Puzo,* ihvertfald er det en kraftig fortolkning af årsagernes gang på planeten. De tre oprørere *Ursa, Non og Zod* finder man heller ikke i serien nogensteder, men Superman har da i løbet af sin seriekarriere været oppe og toppes med andre banditter fra Krypton. Jeg synes nu også at der ligesom lurer en form for politisk motivation i filmens behandling af historiens gang på Krypton, magtspillet i rådet og Jor-El's rolle i denne, klemt mellem oprørene og rådet. Krypton springes i atomer, eneste overlevende er *Kal-El,* som lander på jorden og findes af ægteparret *Jonathan og Martha Kent. Siegel & Shuster* lader dem aflevere ham til et børnehjem, for derefter at afhente ham igen kort efter med et: *»We Couldn't Get That Sweet Child Out Of Our Mind«.* Så bliver han *Clark Kent* og bor hos sine plejeforældre i *Smalville* indtil de begge to dør (åbenbart samtidigt). Så tager Clark sin beslutning, og indleder sin dobbeltidentitet samtidig med at han flytter til *Metropolis.* I tegneserien udviklede man sidenhen dette til at han allerede mens han boede i *Smalville* var klar over alle sine Superkræfter, og i *Smalville* blev han kendt som *Superboy,* hvor han så opererede samtidigt med at han gik på College. Hans plejeforældre var klar over hans rolle som superhelt, og også på det rene med hvor han stammede fra. Omkring *Superboy* og hans univers, bevægede en forbryder som *Lex Luthor* sig også, han gik på college sammen med Clark Kent. En anden vigtig person var også pigen *Lana,* som var *Superman's* ungdomskærlighed. I filmatiseringen krydres dette så lidt. Ægteparret Kent beslutter

Svanesøen? - Margot Kidder (filmhistoriens mest underernærede nymfoman, der er blevet tilladt for børn!!) & Superchris!

Sorry, mistha Luthor, men ham fra serieforbundet nede på fjerde række er altså faldet hen!!!

med det samme at beholde superdrengen p.gr. af hans fantastiske kræfter, med de overvejer dog at aflevere ham på børnehjemmet.

Clark vokser op, går på college, men uden at spille med musklerne offentligt, han aner knap nok selv hvem og hvad han er endnu. Men pigen Lana er til stede i handlingen, selv om et kærlighedsforhold mellem hende og Clark kun på skrømt antydes, og slet ikke udbygges som skulle det være et betydningsfuldt element. Clark bliver sig en mission bevidst efter plejefaderens død, han ved han må væk fra *Smalville,* men har endnu ingen anelser om hvad der venter ham. Og hans plejemoder dør på intet tidspunkt i filmatiseringen. Selv da han er *Clark Kent* i *Metropolis,* og nu 30 år, beder han *Perry White* om at få lønnen sendt til sin moder. Selve hans rolle som *Superman* defineres for ham af faderen, altså *Jor-El,* og det hører helt og holdent filmen til. Ingen andre steder lever *Jor-El* videre som han gør her. *Siegel & Shuster* lader selv Superman definere sin mission, og hans rolle beskrives således: »*Superman-Champion Of The Oppressed. The Physical Marvel Who Had Sworn To Devote His Existence To Helping Those In Need*«. Og sådan startede han så i trediverne. Han hjalp folk der var blevet uretfærdigt fængslet, minearbejdere der levede under kummerlige forhold osv. For det meste folk af små kår, og derfor var han - på det nærmeste en *arbejderhelt.* Siden udvidede man begrebet i serien, så definitionen idag mere læner sig op af filmatiseringen end *Siegel & Shuster,* men det er stadig Superman selv der definerer sin rolle. Filmen illuderer derimod helt kontant en form for *religiøs* åbenbaring: *Superman er frelseren, han har gået blandt menneskene i næsten 18 år for at lære, og nu har han lært, derfor hidkaldes han af Gud (Jor-El) for at få åbenbaringen. Da den er givet sættes han atter til jorden, men nu med et klart defineret mål, klarlagt af Gud: De behøver en leder, som de kan se op til og beundre, og som kan lede dem på vej.* Superman & Jor-El er her ikke mere to personer, men en - *frelser og Gud.* Men Superman sættes ikke på jorden som en person, men som to. Han sættes i en dobbeltidentitet som journalisten Clark Kent/frelseren Superman, og netop forvaltningen af to identiteter skaber konflikten for ham, hvad også altid har været tilfældet i tegneserien,

Mand ... du ku' ikke engang få en statistrolle i en Pepsi-reklame som du klarer kapsler!!

uden at man der har fundet det nødvendigt på det nærmeste at forvalte ham som en menneskehedens frelser. Så kan man spørge sig selv hvorfor filmatiseringen så absolut skal opstille en frelserfigur, når nu facaden så let krakelerer, og når nu tegneserien har vist at det da ikke ligefrem er bidende nødvendigt at fortolke Superman som ordet Gud.

Personligt har jeg ikke svaret på rede hånd, dertil synes jeg også at filmen i sig selv efterlader lidt for mange løse tråde. Filmen prøver meget tydeligt at opstille frelserformlen: *Fred, retfærdighed og amerikansk Etik,* og så er alle vel klar over, hvad dette betyder. *Superman er borgerskabets forkæmper. Han forsvarer Familien, loven og ejendomsretten (den private),* som også *Egon Clausen* er inde på i sin artikel i Bixen nr.1, 1973 (sd.41).

Og det er nok i det lys man skal se det i, tegneserie-Supermans krise i starten af halvfjerserne som jo hængte meget nøjagtig sammen med hele det vestlige borgerskabs krise. Nu lever vi i slutningen af halvfjerserne, men krisen er der vel for pokker stadigvæk, mange vil vel endda mene at den er forstærket. Superman må derfor netop løbe ind i de samme sjælelige kvaler i sin påtagne dobbeltidentitet - så kunne man derfor netop postulere at trods konflikterne, som har basis i begrebet *kærlighed,* så er Superman den stærkeste. Han tør trodse de universelle forbude og endda selve døden - og slipper da også godt fra det, og det gør han vel kun fordi han netop er Superman. Det er krisetider det her, men et eller andet sted derude i horisonten er der lys - hvis vi havde en Superman. Religionen menneskeliggøres - kan i ikke se det, venner: Der er ikke andre løsninger end frelseren. Dette vil jeg dog vente med at postulere til efter den anden del af filmen kommer frem, for den indeholder forhåbentligt nøglen til hele denne problemstilling. Men spændende er da det at følge udviklingen - i *STAR WARS* lå frelsen i selve Kraften, *May The Force Be With You,* og denne kraft lå helt og holdent inde i mennesket selv. En form for topspundet egoisme, det er din tro på dig selv der giver dig kraften som er frelsen, og filmen viste da også at kraften blev brugt på rigtig amerikansk vis - nemlig til at vinde krige og store slag, til at formå at slå andre ihjel uden selv at blive ramt - i *NÆRKONTAKT AF TREDIE GRAD* var det derimod troen på omgivelserne, *Watch The Skies* og *We're Not Alone,* det at finde formlen der kunne knytte os til selve universet der ville betyde åben vej til paradis, et budskab hvor grundformlen dog var fred og troen på at være fredelig (på en eller anden måde virker det så uamerikansk, eller hvad?) - og så nu *Superman,* tilbage til troen på ham der vil træde på jorden igen og frelse os alle?

Nåh, vi skipper den megen filosofering, og ryger tilbage til udgangspunktet. Clark ankommer i filmen til

Miss Techmacher ... Big val, Perrinne!!

Metropolis (Og ikke til New York som BT-anmelder Keith Keller mener) til avisen *Daily Planet* (i samhørighed med den danske vesion af tegneserien oversat til *Dagbladet*) hvor han træffer på *Perry White, Lois Lane* og fotograf *Jimmy Olsen.* I de første *Siegel/Shuster* episoder er *Lois Lane* den eneste der optræder sammen med *Clark Kent*, men selv om de to øvrige kom senere til er de blandt de legendariske personer som helt specielt hører Supermans serieunivers til. Idag, som man kan læse i en artikel andetsteds, er ingen af de tre journalister Jimmy, Lois og Clark længere på en avis, men på en TV-station, og chefen hedder ikke længere Perry White. Men ellers er alt her i et fint afstemt samklang med serien. Perry White har sin cigar og sine mange frustrationer over sine håbløse medarbejder, Lois Lane er ivrigt arbejdende - et energisk knokkelbundt og godtnok en hel del mere hårdtslående end tegneseriens Miss Lane. Hun er den moderne halvfjersernes journalist, og derfor også i høj grad præget af det samfund og de rørelser som hun lever af at beskrive. Og af en eller anden årsag drejer det sig hele tiden om *sex* eller *vold* (eller en kombination af begge) når Lois er i nærheden. Hendes valg af emner og næse for en god historie er altid præget af de to elementer. Det er hende der opsnapper historien om *»sex-orgier på plejehjemmet«* en rigtigt feddert med *»sex, vold -- og menneskelighed«,* og når hun korrigeres for sine manuskripter (hvad hænder) er fejltagelserne for det meste på planet, *»du mangler et d i voldtægt«*. Clark lægger hun ikke vægt på, han er en åndsforladt dødbider af de helt grelle, og da Clark endelig får spurgt hende om hun aldrig kunne tænke sig at falde lidt til ro (og hvad det nu indebærer for en kvinde) har hun kun hån til overs for de stakler der render rundt derhjemme i husene med ungerne mellem benene i den daglige trummerum. Næh, her skal ske noget. I spillet med Superman skiftes der også konstant mellem undertonen af enten vold eller sex. Lois reddes af Superman fra døden, da helikopterkatastrofen indtræffer, næste gang de træffes får Lois et eksklusivt interview med Superman, hvor ord som *»body-functions«, »do you....«* og *»girl-friend«* efterlades som centrale (Lois beder også Superman fortælle hende hvilken farve undertøj hun bærer, så han kan bevise over for hende at han kan se gennem ting - det kan Superman bare umiddelbart ikke, for hun står bag en blykasse - men straks da Lois træder væk fra kassen udbryder Superman, og nu ganske ude af context, *»Pink«*).

Bagefter inviteres hun på en flyvetur af Superman og den er også sprængfyldt af erotiske gestusser og hentydninger. Lois' overskrift dagen der på er da også *»Min nat med Superman«*. Kærligheden florerer, men er indtil nu udsat til film nummer to. Jimmy Olsen er den der står svagest i filmens billede, og det er i grunden pudsigt, da tegneserien igennem mange år har spillet langt mere på ham end på Lois Lane, som selvstændig figur. I tegneserien er han en personlig ven af Superman, de er faktisk ret tæt knyttet sammen. Her er han bare en ung grønskolling uden videre betydning for historien.

I starten beviser Superman sit værd ved først og fremmest at operere omkring Metropolis, og tage sig af mere eller mindre lokale begivenheder. Det hænger pænt sammen med *Siegel & Shuster*, hvor det var småkriminelle eller lokale katastrofer der var Supermans område, og på en måde også med de senere serier, hvor fararne godt nok blev større, truslerne og forbryderne ligeså, men de kom altid til Metropolis.

Af en eller anden grund har alle de mange store forbryderhjerner altid ville enten ødelægge hele verden eller overtage magten af selvsamme, fra lige nøjagtig Metropolis, og det selvom også de burde vide at det er der Superman holder til. Metropolis er i følge tegneserien verdens navle. Men dette syn på sagen ændres i filmen da *Lex Luthor* dukker op. Forbryderen Luthor er den største skurk nogensinde i tegneseriens univers (utallige er de gange Superman i tegneserien har været på højkant med ham), så det er selvfølgelig klart at Luthor også måtte blive filmens store superskurk. Præmisserne for alle hans skurkerier er dog ændret radikalt. I tegneserien lever Luthor med den helt bestemte hensigt at dræbe Superman, for han hader ham nemlig over alle grænser. Superman er skyld i at Luthor er skaldet, og det er en episode der går ind i *Superboyuniverset*. Luthor's far var en kriminel videnskabsmand, som Luthor mener at Superboy dræbte, og det var også Superboy's skyld at han mistede håret næsten samtidigt. Derfor svor han hævn og død over Superboy/man, og dette te-

ma har man lifligt benyttet i tegneserien de sidste 15 år. I filmen er Luthor også skaldet, man ser dog først hans skaldede isse i de sidste sekunder, men gennem hele filmen optræder han med et hav af parykker. Nu har man jo ikke gjort noget ud af Supermans ungdom, så noget ungdomsuvenskab mellem Luthor og Superman kan der ikke være tale om. Næh, her står de ansigt mod ansigt for første gang. At Luthor skulle have medhjælpere, og nogen så ubehændige og klodsede som dem han her er blevet udstyret med, er helt filmens forteelse, men dog en ganske morsom en.

Resten af filmen koncentrerer sig i allerhøjeste grad omkring Luthor's forbryderiske plot, hans forberedelse af dette, og hans forberedelse af neutraliseringen af Superman, hvilket er helt centralt. Superman *er* den stærkeste, men ved brug af list og excellent udnyttelse af hans to svagheder skulle det kunne lade sig gøre at besejre ham. De to svagheder, *Blyet han ikke kan se igennem og den grønne kryptonit der tapper hans kræfter,* stammer også tilbage fra tegneserien, og er dermed gode gamle elementer man kan nikke genkendende til. Superman ryger da også lige i fælden, men hvor det her ser allersortest ud reddes han af Luthor's kvindelige hjælper *Miss Techmacher.* Skægt nok har det her også en hel del med *sex* at gøre, for damen redder ham først og fremmest fordi hun er håbløst forelsket. Og så må Superman på redningsaktion, men dennegang gælder det ikke Metropolis men Californien såmænd. Her kunne det måske være på sin plads med et *»velkommen til verden Superman«,* for hvad der sker her, er i grunden sensationelt. Fra at have opereret i tegneseriens eventyrunivers, planeten Krypton (som vi ved ikke eksisterer) og byerne Smallville og Metropolis (som godt nok er typisk amerikanske, men altså ikke findes på noget kort) går man nu pludselig direkte over på et *realplan.* Superman bryder ud af sit *eventyrunivers* og ind i vor allesammens verden. Han klarer huritgt ærterne, katastroferne afværges og Californien kan ånde lettet op, men Lois Lane dør mellem hans hænder. Dette går bare ikke, det er et ekletant brud på hele universet, hvis Miss Lane skulle forsvinde allerede, og hvilke konsekvenser kunne det ikke have haft for bare teneserien fremover at man sådan bare rapt og elegant dræber betydningsfulde bipersoner på denne måde. Det går ikke, og Superman tillader det heller ikke. Trods forbud mod ikke at blande sig i menneskehedens historie gør han det og redder sin Lois Lane.

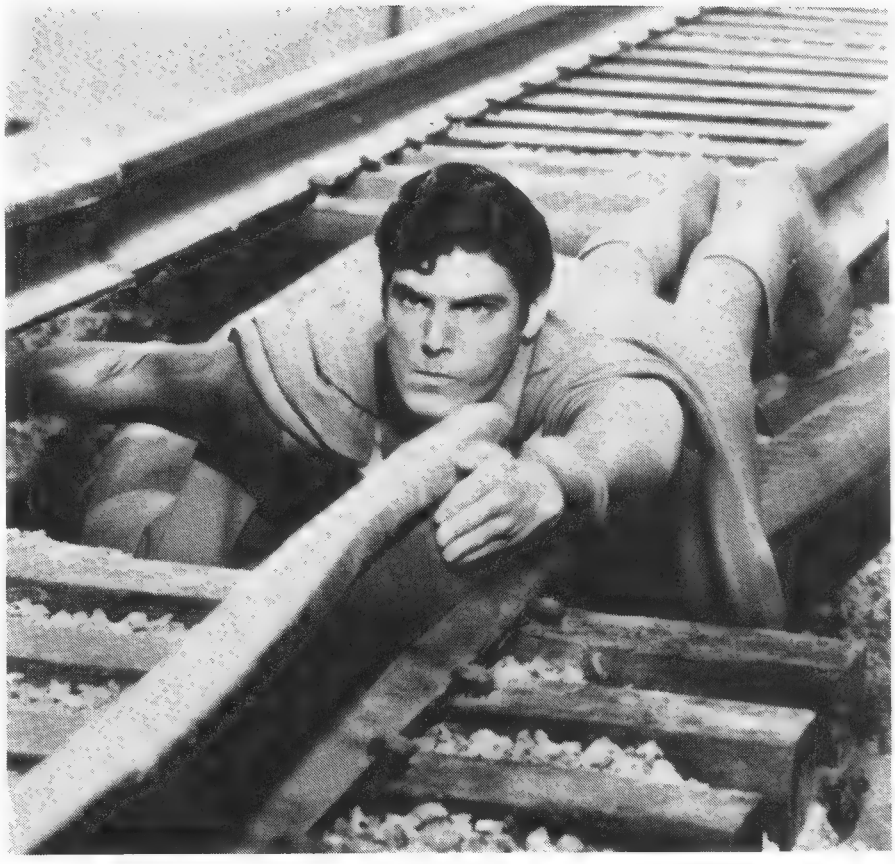

Superman på sporet!!

Så er spørgsmålet hvilken pris han skal betale for dette, men det udsætter vi til næste år, og filmens anden del.

3. Personerne:

Spørgsmålet er selvfølgelig så om figurerne er transformeret til filmlærredet på en heldig måde. Generelt må man svare ja, men lige heldigt er det hele nu ikke. *Christopher Reeve* har dobbeltrollen som *Superman/Clark Kent,* og den slipper han helt og holdent godt fra. Reeve er filmens store opdagelse, han har i sine 24 år ikke været forvænt med store roller, og for det meste har han optrådt på teater, og han ser jo ud som var han vadet lige ud af tegneserien. Superman spiller han med den diskrete distance og autoritet, og fjoget Clark Kent fjoller han sig igennem på en hyggelig og elskværdig facon. Mange har sammelignet Reeve's Kent-portræt med både *Cary Grant* og *James Stewart* (som unge altså) og det er igrunden ikke at gå helt skævt i byen. Og så flyver fyren mindst dobbelt så godt som *Travolta* han danser. *Margot Kidder* hedder den unge dame der har fået rollen som *Lois Lane.* Hun hører ikke til de mest kendte ansigter på disse breddegrader, men har dog medvirket i en hel del film i USA, ligesom hun også har arbejdet som instruktør. Nu har man som sagt ændret en smule på Lane figuren fra tegneserie til film, men jeg synes man har vundet en del ved dette. Hun udfylder rollen godt, som denne på samme tid hårdtslående og blide journalistpige, der går løs på livet (og Superman), og hun har mange af filmens allerbedste replikker. Som *Perry White,* chefredaktør af *Daily Planet,* ses *Jackie Cooper,* og han leverer da en pæn præstation som den hårde, udfarne og frustrerede redaktør, som skal sørge for at alt kører på skinner, men helt i samklang med tegneseriens Perry White finder jeg ham nu ikke. Der var ingen forsonlige skær over White der, han var stor og brovtende, og så den evige cigar. Filmens White-figur står langt svagere, men virker så selvfølgelig langt mere menneskelig og troværdig. Nogen særlig stor betydning for filmen har han heller ikke. Fadæsen, den helt store katastrofe, er *Jimmy Ol-*

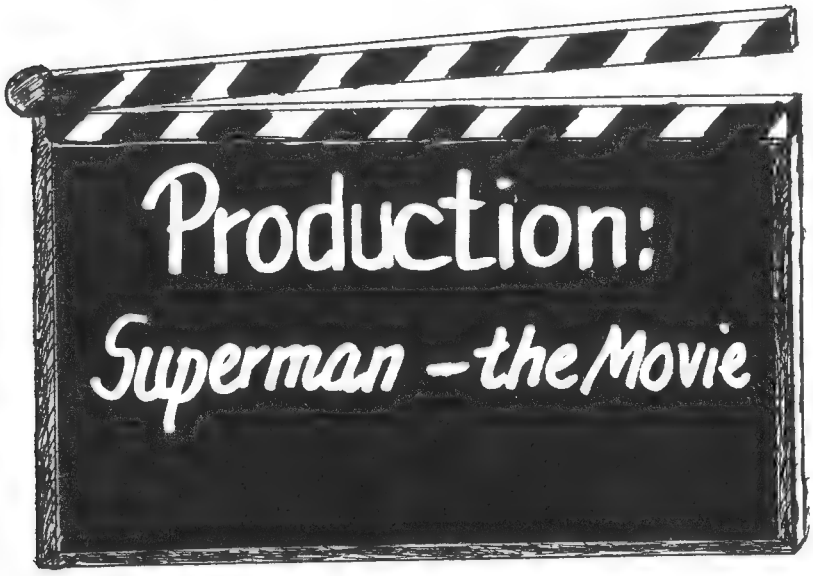

af Torben S. Jensen

At putte Superman på det hvide lærred er ingenlunde nogen ny ide, det har man gjort før, men aldrig i den størrelsesorden som det nu her er sket.

I *1940'erne* optrådte Superman i en række *tegnefilm,* som igrunden faldt ret hæderligt ud, og i *1950'erne* optrådte han i en række TV-serier, hvor han blev portrætteret af skuespilleren *Georges Reeves,* som ikke er beslægtet med *Christopher Reeve,* 1970'ernes Superman. De Tv-afsnit nærmede sig nu mere en katastrofe. Foruden dette har Superman også optrådt i et *radioprogram,* i *1940'erne,* og i *1966* som en *Broadway-musical.*

Ideen med at genoplive Superman på det store brede filmlærred stammer tilbage fra tiden *1974-75* hos producenterne *Alexander & Ilya Salkind,* der efter en kæmpesucces med en ny-filmatisering af *De Tre Musketerer* (instrueret af *Richard Lester*) åbenbart også følte sig modne til et kæmpeprojekt. De gik straks igang med arbejdet, hyrede *Mario Puzo,* forfatteren til best-selleren »*Godfather*«, til at skrive selve plottet, selvfølgelig efter at have erhvervet sig rettighederne fra *DC NATIONAL* COMICS, og efter dette et kæmpepersonel, instruktør - teknikere - fotograf - skuespillere osv. Men det hele udviklede sig ikke gnidningsløst. Den første instruktør trak sig, *Guy Hamilton* - kendt fra en række af de noget bedre *James Bond-film,* p.gr. af andre kontraktforpligtigelser og skatteproblemer. Derefter hev man så filmens endelige instruktør ind, *Richard Donner,* hvis eneste betydelige film før Superman var den noget tågede *Tegnet,* som var en tvivlsom affære, men alligevel indtjente en rimelig stak grønne dollarssedler. Som *Production Designer* endte man med *John Barry,* og *fotografen* blev *Geoffrey Unsworth,* begge garvede og professionelle i den amerikanske filmbranche.

Selvfølgelig blev filmens *musik* komponeret af *John Williams,* som ser ud til at være den enhver film der koster over 8-9 millioner dollars bør have med på holdet. Han er vist også den første der er sluppet godt fra at komponere noget der minder så meget om det han komponerede sidste gang, og så slippe så godt fra det som han er gjort indtil nu. Dermed ikke ment at manden aldrig har haft sine gode øjeblikke, temaet fra *JAWS & NÆRKONTAKT* hører til de bedre.

De store problemer kom selvfølgelig da man skulle have besat de mange forskellige roller. Specielt to roller kom der til at stå en kraftigt, og for den enes vedkommende langvarig, blæst omkring. For det første var der sensationen at *Marlon Brando* skulle optræde som *Jor-El,* Supermans fader på planeten Krypton. Ja, det var nu ikke så meget rollen man diskuterede, men derimod den helt fantastiske pengesum som rygtet sagde Brando blev betalt. Det drejede sig nemlig om over *5 millioner dollars.* Desuden blev det vistnok *krævet* at hans navn skulle stå øverst på plakaten. Hvis alle rygterne var helt sande, Brando selv har ikke villet løfte sløret men udtaler dog i et interview med *Playboy* (januar 1979) at det hele vist blev blæst ud af de rette proportioner, er det da vist rekorden i penge og omtale for korteste optræden nogensinde (Brando optræder vel knap og nap 10 minutter ialt). For det andet var der rollen som *Superman,* og ham tog det over et år at finde. Der var ikke den stjerne i Hollywood man ikke prøvede, eller som en ivrig presse lidt hastigt fik udnævnt til *Manden Af Stål. Robert Redford, Paul Newmann, Arnold Schwartenegger* (ha,ha...) og såmænd også *John Travolta.* Så stødte man langt om længe ind i *Christopher Reeve,* som var ungukendt(relativ)-perfekt af udseende og billig. Og så var den hjemme.

Hvad der også forsinkede Superman det år til halvanden end produktionsplanen foreskrev skyldes *filmproduktionen.* Man var nød til at komme langt omkring for at få det hele i kassen, således startede man med optagelserne i *Rom,* men det gik efter sigende helt i koks. Derefter flyttede man udgangspunktet til *England,* hvor *Shepperton* og *Pinewood-studierne* blev base. Foruden dette filmede man »*on location*« i *New York* og *Washington* i *USA,* i *New Mexico* og *Canada.* Så det tog sin tid. Dette var dog langt fra det eneste problem. Samtidigt med at produktionen af Superman var i fuld sving, røg film som *STAR WARS* og *NÆRKONTAKT*... på plakaten verden over, og fik utallige skarer til at storme biograferne. Så det stod hurtigt helt klart for Superman-folket, at det krævedede noget helt specielt fra deres side, hvis de nu skulle rende af med laurbærene. Derfor tog det masser af ekstra tid, og kostede masser af ekstra dollars. Utallige er de gange hvor filmen er blevet meldt snart på trapperne, og så holdt tilbage i sidste øjeblik for lige at blive givet det sidste fif, det ekstra trick som ingen havde set før, og som skulle sikre millionpublikummet. Og hvad der da ikke gik rygter om mens hele ballet stod på.

På et tidspunkt forlød det at man arbejdede med en helt ny opdagelse inden for *3-D* genren, som ville gøre det muligt at *bryde lærredets rammer.* Det var efter sigende meningen at *Superman på et givet tidspunkt skulle flyve hen over hovederne på selve biografpublikummet.* Så langt kom man nu ikke, men langt endda. Det sidste element som var en væsentlig årsag til filmens forsinkelse var at man optog *2 film* samtidigt, altså 2.delen med det samme. *Producenterne Salkind* havde haft en vældig succes med at gøre det i tilfældet med *De Tre Musketerer,* men ekstra krævende og ikke ligefrem tidsbesvarende bliver det jo helt sikkert når man optager film af Superman's

størrelse. På den anden side er »*2.dele*« halvfjersernes store filmhit, så man havde vel ikke sluppet udenom trods alt, og nogen økonomiske fordele ligger der også helt klart i at optage 2.delen med det samme.

Og mens filmen var under produktion arbejdede et andet stort apparat - *reklame og legetøjsindustrien,* for at blive klar til at fodre det meste af jordens befolkning med Superman, i både dette og hint tilsnit. Der blev udvekslet kontrakter og tilhørende millionbeløb, for at alt skulle falde på plads, og ialt anslår man idag at der p.gr. af denne film er sendt *1500* forskellige Superman-produkter på bare det amerikanske marked, og man forventer et overskud for 1979 på omkring *30 millioner dollars.* Men fantasien har heller ikke haft grænser - *modeldukker af alle figurer, madkasser, drikkekrus, sengetøj og Supermankostumet helt komplet.* Dertil selvfølgelig den sædvanlige stak af *posters, souvenir-programmer, billigbøger og grammofonplader.*

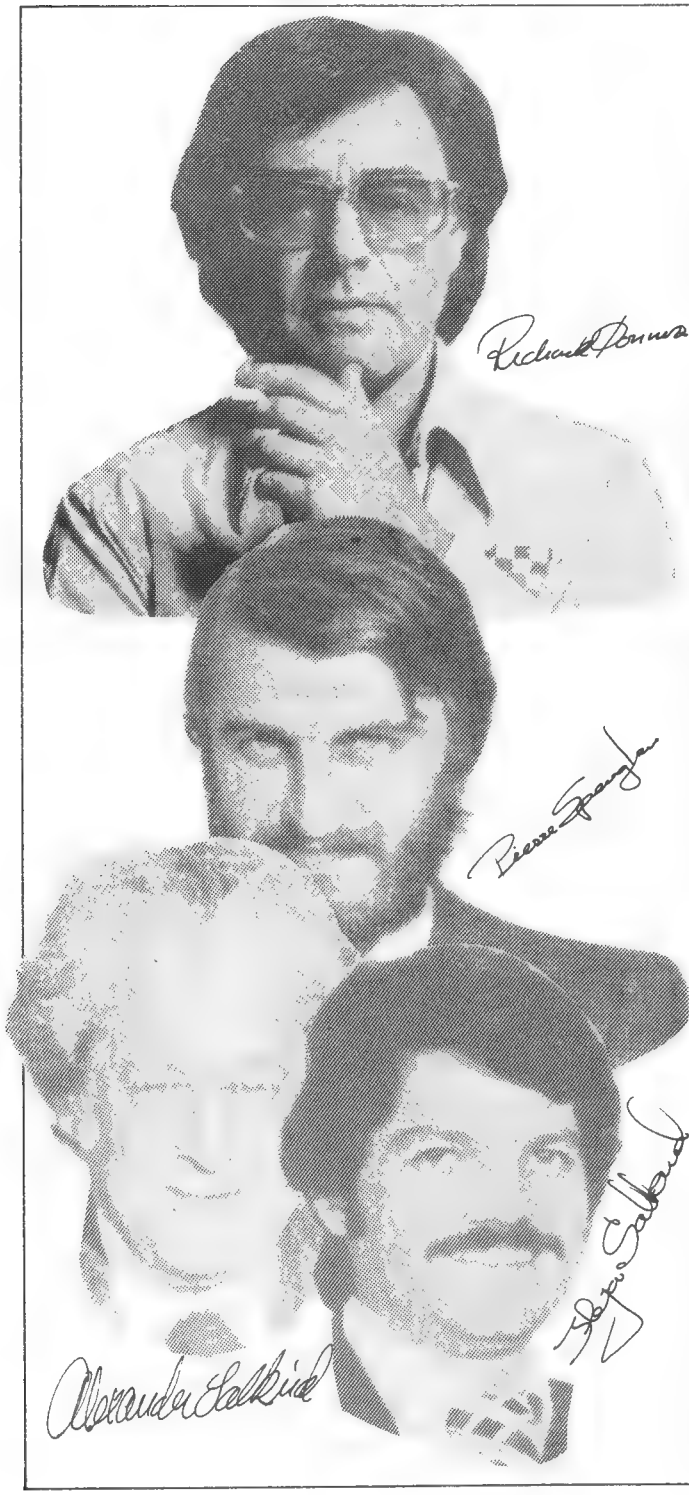

ALEXANDER SALKIND PRESENTS
A RICHARD DONNER FILM

THE CREDITS

Executive producer ..... Ilya Salkind
Producer ..... Pierre Spengler
Director ..... Richard Donner
Story ..... Mario Puzo
Screenplay ..... Mario Puzo
David And Leslie Newman
Robert Benton
Creative Consultant ..... Tom Mankiewicz
Associate Producer ..... Charles F. Greenlaw
Music by ..... John Williams
Production Designer ..... John Barry
Director of Photography .... Geoffrey Unsworth, B.S.C.
Editor ..... Stuart Baird
Costume Designer ..... Yvonne Blake
Make-up ..... Stuart Freeborn
Creative Supervisor and
Director of Special Effects ..... Colin Chilvers
Creative Supervisor of
Optical Visual Effects ..... Roy Field
Creative Supervisor of
Mattes and Composites ..... Les Bowie
Model Effects - Directed
and Created by ..... Derek Meddings
Superman Created by ..... Jerry Siegel And
Joe Schuster

THE CAST

Jor-El ..... Marlon Brando
Lex Luthor ..... Gene Hackman
Clark Kent/Superman ..... Christopher Reeve
Otis ..... Ned Beatty
Perry ..... Jackie Cooper
Jonathan Kent ..... Glenn Ford
First Elder ..... Trevor Howard
Lois Lane ..... Margot Kidder
Non ..... Jack O'Halloran
Eve Teschmacher ..... Valerie Perrine
Vond-Ah ..... Maria Schell
General Zod ..... Terence Stamp
Martha Kent ..... Phyllis Thaxter
Lara ..... Susannah York
Young Clark Kent ..... Jeff East
Jimmy Olsen ..... Marc McClure
URSA ..... Sarah Douglas
Second Elder ..... Harry Andrews

sen, som spilles af *Marc McClure.* Ikke nok med at man ikke har udnyttet figuren i filmen i samme grad som man gør i tegneserien, denne McClure virker også af udseende og temperament helt fejlplaceret. *Lex Luthor* spilles af *Gene Hackman,* og det er altid en fornøjelse at se Hackman på et hvidt lærred, også i dette tilfælde. Han spadserer stoisk gennem rollen som denne superskurk der kan spille på alle registre, fra det rolige og veloovervejede til det mest hysteriske. Som Luthor's om muligt endnu galere assistenter ses *Ned Beaty,* som *Otis,* og *Valerie Perrine,* som *Miss Techmacher.*

I rollen som Superman's kryptoniske fader, *Jor-El,* ses *Marlon Brando,* og det var vel nok den rolle der stod mest blæst om i forvejen. Brando klarer den fint efter min mening, han virker så højttravende som det har været meningen. At han ikke ligefrem er fysisk identisk med den Jor-El man har set i tegneserien betyder ikke spor.

I mindre roller ses *Trevor Howard* som ledende medlem af Kryptons *Ledende Råd, Susannah York* som *Lara,* Superman's kryptoniske moder, *Glen Ford* og *Phyllis Thaxter* som ægteparret *Jonathan og Martha Kent,* og *Sara Douglas, Jack O'Halloran* (Jaws fra *James Bond-serien)* og *Terence Stamp* som de tre Kryptoniske oprørere.

4. Kan man dette?

Det sidste store spørgsmål må selvfølgelig så lyde: *Er det lykkedes at transformere Superman til lærredet, eller er det her en ren katastrofe vi beskæftiger os med?* - Nej det lykkedes rigtig godt det her. Årsagen til dette tror jeg først og fremmest ligger i at man fra ansvarlig side har taget sagen alvorligt, men samtidigt prøvet på ikke at virke alt for højtidelig. I starten, den næsten frygteligt lange prolog der er opdelt i to afsnit, *Kryptons undergang* og *Superman's færd på jorden som ung Clark Kent,* er den næsten lige ved at kæntre. Afsnittene fra Krypton er næsten for højtidelige og er lige ved at havne i *STAR WARS-syndromet,* og den unge Clark's transformation til Superman virker relativt søvndyssende. Men så kommer der ellers fart over feltet for resten af pengene. Der sker alle de ting som skal ske i et rigtigt eventyr (specielt med Superman), og det sker raskt og hurtigt. Man har ligesom givet Superman et mere bredt appel, ihvertfald tales der om ting som man aldrig før har talt om i Supermanuniverset, og en gang imellem bryder det hele ud i små »slap-stick« situationer, som både er befriende og velplacerede. F.eks. da Superman lander på Miss Lane's terasse for at give sit første eksklusive interview. Hun sidder og nipper til et glas vin, og meget høfligt spørger hun om han ikke vil have et glas med. -»*Nej tak, jeg drikker ikke når jeg flyver*«, svarer han. Da han lidt senere har inviteret Miss Lane på en flyvetur, og de nu står klar til start på terassen mumler hun noget om at det der med at flyve da for hende var synonymt med *Peter Pan* og eventyr. *Peter Pan, det er jo for børn,* replicerer Superman (af alle) med et skævt smil på læberne.

Det er lykkedes for denne film at bevare de elementære elementer fra Supermanuniverset, krydre dem med et par nye, og så friske sproget op, og derigennem skabe en fusion, der for mig at se, langt overgår hvad man ellers er vandt til fra Supermans side. En frisk intellektualisering. Handlingsmæssigt finder jeg kun to virkeligt svage punkter, som jeg også allerede har påpeget, nemlig al denne snak om Jordens frelser (som *Helle Hellmann* skriver i Politiken den 21. Januar 1978: *Den har vi vist hørt før...)* og så denne brydning af Supermanuniverset, hvor han lige pludselig må ind i vor verden (fra Metropolis) for at redde Californien. Disse to ting er nu ret betænkelige.

Men foruden alt dette, Skuespillere-plot-dialog, er filmen også bare forrygende godt lavet. Superman her, han flyver og gør mærkelige ting (afværger den ene store katastrofe efter den anden), og helt ærligt, det ser jo vitterligt ud til at man skulle have fundet en skuespiller som har alle disse kræfter og som kan flyve. Der sker store og flotte ting det meste af tiden, og man kan ikke lade være med at måbe (og så endda efter film som *STAR WARS* og *NÆRKONTAKT...*)

Ikke et ord her om *instruktion, fotografering, klip* osv.. Når først amerikanerne ruller sig ud i den boldgade, så er de sande mestre, men det ved de sikkert også godt selv. *Er det ikke derfor vi har fået Superman?*

Og så kan vi bare læne os tilbage og vente på *del 2,* som efter sigende ikke lader vente alt for længe på sig, og måske benytte lejligheden til at se den første en enkelt gang til.

Det er nemlig *Super-fed* underholdning.

Da Superm

Hvis der er nogen, hvem det endnu ikke er gået op for, at SUPER er in-ordet i øjeblikket, må det tilskrives at dette nye hip-fænomen blev lanceret midt i juleandestegen, nytårsknaldet, snemassernes altskjulende mammutlag og skrækken for at åbne TV-apparatet og se Ulf Pilgaards manende grin (selv har jeg nu aldrig været *bange* for at åbne for et dansk underholdningsprogram).

For SUPER er simpelthen kodeordet til succes; SUPER er ordet alle aviserne har haft på forsiden, på modesiderne, på tegneseriesiderne, på snave-siderne og i filmspalterne; SUPER er det frygtindgydende og overbevisende reklameslogan, som ingen vil snyde sig for at anvende ved enhver given lejlighed; SUPER er ordet de internationale pressebureauer benytter ledige øjeblikke til at presse ind i en begejstret meddelelse.

Efter at have eksisteret i over 40 år SUPER pludselig blevet et anerkendt ord i forbindelse med premieren 2. juledag på SUPERMAN THE MOVIE. Allerede inden da var *Jyllands-Posten* forvovet og startede søndagsudgaven af den amerikanske avis-tegneserie »Super-Heroes«. *B.T.* var ikke sene til at følge den idé op med hverdagsudgaven af samme. Og pludselig var alle avislicenser for Danmark optaget på den amerikanske avisserie, som *ingen* i de sidste 40 år havde interesseret sig for.

Familien-Danmark-lavpris-møbelvarehuset *Ikea* havde vejret den tilrundende SUPERæra og var på pletten da dets prisbevidste kunder sad og støvede 2. juledagsaviserne igennem på efter-julemaden-morgenlokummet. Og præsenterede det for verdenshistorien enestående at få en superhelt lanceret over en helside i helligdagsberlingeren: SUPER-NALLE var dykket ned fra planetbyen Høje Tåstrup (der såmænd nok alligevel snart eksploderer). Gad vist hvorfor DC Comics aldrig fandt på at iklæde en teddybjørn et superkostume.

I *Danmarks Radios* licenskampagne, der nok skal have underholdt/kedet mange som pauseklovneudsendelse i juleferien, havde man snedigt nok indkorporeret SUPER-bølgen for fuld udblæsning. Sågar havde man hentet en amerikansk

man blev landsat i Danmark...

tegneserietegner over til Danmark for at tage del i de 4,8 millioner flyv-småpenge, flyvlicenspenge, der blev spenderet på et par uger. I DRs presseudsendelser blev han præsenteret som Nick Cardi, der i en periode tegnede Superman-tegneserien, og bl.a. er en let omgåelse af sandheden. Ifølge Bails og Wate's »Who's Who of American Comic Books« hedder han Nick Cardy (godtnok født Viscardi) og har aldrig tegnet Superman. Herhjemme kendes han nok bedst for sine meget livsnære »Bat Lash«-serier, der på dansk blev til »Billy Boy« og »Flower Kid« - blomsterbarnet fra det vilde vesten.

Fagforeningen *HK* var ikke så hurtig som Danmarks Radio. Til gengæld forstod man at udnytte den reklame Dansk TV havde gjort for SUPER-begrebet. »HK behøver ingen pejlevogn for at finde frem til dem, som gerne vil have goderne, men som intet selv vil yde. Vi kan blot betragte de steder, hvor sammenholdet brydes.« Og stormende frem med armen typisk hævet og næven knyttet ser man *HK-MANDEN* med betonblokkene i baggrunden.

Mode- og pladebranchen var heller ikke sene til at tage tråden op. Hvad som helst, absolut *hvad som helst,* kunne lanceres med direkte reference til SUPERMAN THE MOVIE, der stadig er støttepillen i hele spillet. Satin-klæder meddelte at være tidens hotteste høkasse i New York,

og det ledsagende billede viste en opstyltethed, der ligevel kunne have båret underteksten »Heinrich Jessens flødebollechokolade nu varmeste mode på »Studio 54«««. »We love you Superman« var den første discosingle der nåede frem efter Kryptons første eksplosion 2. juledag, og den passerede enhver kritisk kvalitetsskranke i Danmarks Radio uden brug af nogen som helst superkræfter. Lydsporet fra SUPERMAN THE MOVIE var slet ikke nået frem til premieren - hvem skulle også have troet at Danmark kunne holde »Europapremiere« så tidligt (som sædvanlig fraregner man England, når dette 14-stavelsesord bruges, som en uanselig ø i det stormomsuste Atlanterhav, mens Sjælland får fast grund med kontinentet)?

I tiden efter SUPERMAN THE MOVIE's premiere fulgte i dagspressen en række afsløringer af, *hvem* SUPERMAN egentlig er i sin hemmelige identitet. Han er et temmelig spaltet menneske! Allerede dagen efter premieren afsløredes han som *to* forskellige: Dels skuespilleren og instruktøren *Mogens Pedersen*, der ifølge *Ekstra Bladet* allerede i 1971 fremtrådte som supermann (med lille s og to n'er, det er sgu da ikke ham vi kender) i teaterstykket »Ridderen uden frygt og Dadler« - og dels ingen anden end *præsident Carter,* hvis kone på et pressemøde afslørede ham: »Han lyver aldrig, han går ind for sandhed, retfærdighed og amerikansk levevis«. Det må være denne identitet der er skyld i, at han endnu ikke er blevet skudt. - Dagen efter havde Ekstra Bladet skiftet mening: Det var slet ikke Mogens Pedersen, derimod *Ekstramanden,* som hver dag bringer sine meriter på tryk på side 2 i avisen, der var Supermans hemmelige identitet. Jeg er nu ikke så overbevist som han selv, for han afslører blandt andet, at »hver dag går jeg ned i kælderen og ifører mig mit Supermans-tøj med vinger og hætte og det hele«. Jeg har nu aldrig set nogen vinger eller en hætte på den Superman, jeg kender.

Den eneste, der med sikkerhed kan siges *ikke* at være Supermans hemmelige identitet, er Anker Jørgensen. For han behøvede politibeskyttelse.

Og Ekstra Bladet fortsatte med at bringe Supermanstof af enhver art og kontinuerligt stave *man* med *d*. Ligesom åh-så-social-liberale *Politiken* i årevis har stavet Onkel Joakim med ch.

Visse fænomener skal nemlig udnyttes og bruges og presses til sidste dråbe selvom man egentlig aldrig selv har turdet interessere sig for det.

Måske skal der en ny Hitler til *virkelig* at gøre Superman til hvermandseje igen.

Carsten Søndergaard

Aktuelt fra forlagene

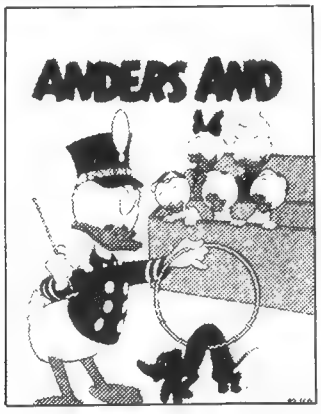

GUTENBERGHUS: I februar måned udkom Anders And album nr. 9, det er omtalt mere udførligt andetsteds i dette nummer af KS, og Fedtmule og Klassikerne album nr. 7 - dennegang om ridderne omkring det runde bord, en vis Kong Arthur og noget med et sværd i en sten. 50 sd. i farve, pris: 14,50 kr. I marts måned udkommer Iznoogood album nr. 6, nr. 5 er anmeldt i dette nummer - undskyld forsinkelsen, og Blueberry album nr. 6: Manden med Sølvstjernen - man forsætter altså kronologisk i udgivelsen af serien, og optrykker altså de album som også i første omgang kom fra Interpresse. Manden Med Sølvstjernen er ikke mere til at opdrive i sin førsteudgave og er derfor steget gevaldigt i pris blandt samlere. Helt nyt Blueberry-materiale har Giraud også endelig taget sig sammen til, det kan man læse mere om under Europanyt, og det får vi vel forhåbentligt snart at se fra GB i Tempo. I april udsendes to nye titler i Disney klassikerserien, nemlig Onkel Joakim og Den Gale Professor af Carl Barks, en 2. udgave, og Bambi, en 3. udgave. Desuden det tredie Hagbard Album, og så sluttelig Asterix nr. 24, den sidste serie Uderzo og Goscinny arbejdede sammen om.

INTERPRESSE: Ude nu en en række nye albums. Splint & Co. 15, Ballade I Champignac, som foruden titelhistorien også indeholder genoptryk af et af seriens mest vanvittigt morsomme øjeblikke, Et Værre Cirkus, hvis hovedperson er den nu så velkendte Vakse Viggo. En ny titel, Bummelum - Junglens Herre, ifølge forlaget Tarzans overmand. Bummelum er en lille splejset fyr der sørger for at alt går korrekt til i den ellers så fredelige jungle assisteret af gorillaen Gildegum. Albummet hedder Den Store Safari. Et westernalbum, Jon Cartland nr. 2, Wah-Kee's Genfærd, tant og fjas med Don Martin i Mad Pocket nr. 3, to nye lommeserier: McCord og Satano, en ny bladtitel, UFO Nærkontakt, 100 siders hæfte i farver til 11,85 kr. En ny titel i Karat-serien, Tiki - nr. 5 i serien. Tiki kan man også følge i Tumac-hæftet, i farver endda. Farverne har bladet fået fra og med nr. 1/1979. Sluttelig

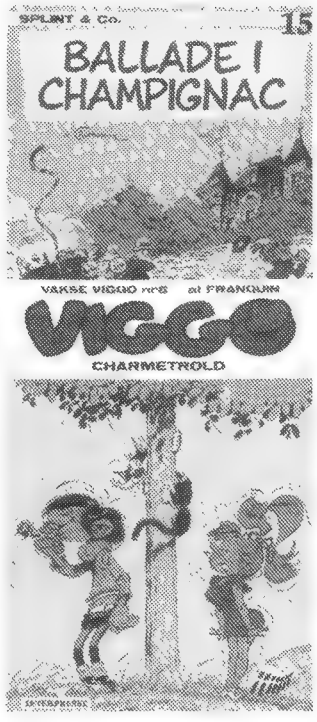

skal det nævnes at man i Basserne har startet et indlæg af en række ældre Mort Walker stip, som man kan samle sammen i en samlemappe, der fulgte gratis med nr. 61.

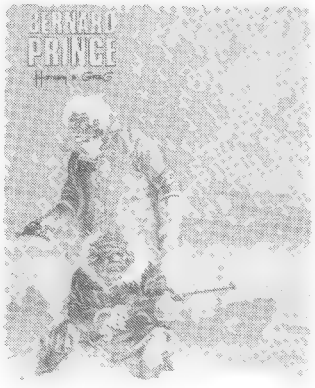

CARLSEN: Siden sidste KS er man kommet lidt længere ind i årets udgivelser. Bernard Prince 6: De Gales Havn (og ikke Hævn som der så forkert stod i forrige KS), Yakari 3 og Indianerne 5 og 6 dukkede op, og anmeldes alle i næste nummer af KS. Lige på trapperne er Blake og Mortimer 3, Eric Hedspore 8, Alix 9, Buddy Longway 5, Oliver og Columbine 3, Conan 3 og sluttelig må vi ikke glemme det seneste Smølf-album, nr. 7 i serien, som allerede er udkommet.

TSJ.

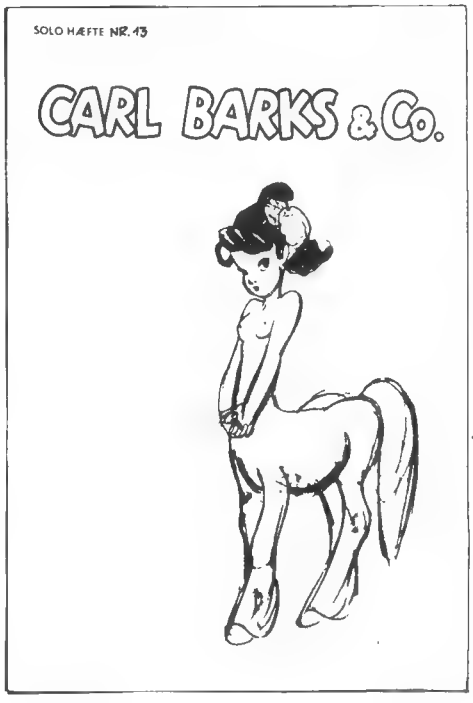

CARL BARKS & CO
Solohæfte nr 13
Nye linier i europæisk Disneyproduktion?
Donaldist-diskussion
Interview med Eric Larson
Anmeldelse af Ringenes Herre
Mickey Mouses fødselsdag?
FANTASIA
INDEX Breve
Anmeldelser
Kommentarer
Nyheder

36 sider, kr 14,85
Udkommer i April

PEGASUS
Blågårdsgade 3
2200 København N
postgiro 9301194
ISBN 87 87654 28 8

CARL BARKS &Co.

Skandinavien

Sverige: Det svenske Tegneserieforbund, Seriefrämjandet, fylder 10 år, og i den anledning er det blevet til et jubilæumsnummer af Bild & Bubbla, foreningens tidsskrift. Det indeholder jubilæumsartikler af Henri B. Holgren, Magnus Knutsson og Göran Ribe. Desuden indeholder nummeret 2. del af serien »Seriernas Byggstenar« af Janne Lundström, festivalrapport fra København af Göran Ribe, Index over Thud-Bild & Bubbla 1968-1977, artiklen »Våldet På Kultursidorna« af Janne Lundström, »Japans Serievärld« præsenteret af Paul Burgdorf, Nyhedsnotitser og anmeldelser, og slutteligt et indlæg om Bild & Bobbla som tidsskrift af Horst Schröder. Slutteligt skal nævnes at bladet også indeholder et genoptryk af foreningens første nr. af deres første medlemsblad THUD, fra 1968. Det er på 8. sd. i A5-format, og i det kan man bl.a. læse om Johnny Hazard, Jens Lyn, Rip Kirby og om serier i Tyrkiet, og en kort artikel om Svenska Serieakademin af Sture Hegerfors. Bild & Bubbla nr. 4/1978 (de trives åbenbart også godt med forsinkelser hinsidans) koster 14,50 i danske kr. og fås fra RUNEPRESS.

JUBILÆUMS-NUMMER!

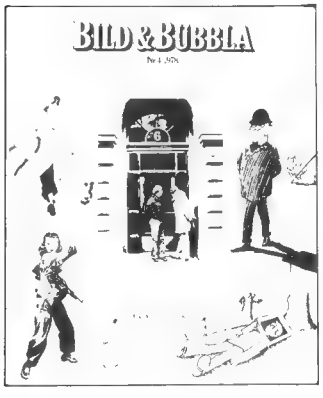

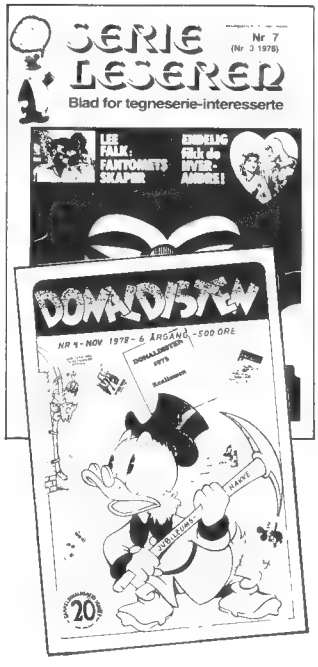

Norge: Donaldisten er nu nået til nr. 20, og det dukkede op på hjemlige breddegrader i slutningen af december 1978. Bedre sent end aldrig. Det indeholder bl.a. omtale af Mickey Mouse's jubilæum, omtale af festival og donaldistpanel i København, nyt om familieforskning, nye oplagsstatestikker, flere gode samletips og meget andet godt. Donaldisten kan købes herhjemme fra RUNEPRESS, formedels 9,75 kr.

Serieleseren, der norske serietidskrift som ligger Kulørte Sider nærmest i form og indhold, og som udgives i Norge af Hjemmet (en gren af danske Gutenberghus) med Jon gisle som ansh. redaktør står foran umiddelbar lukning. Grunden dertil er selvfølgelig et økonomisk underskud. Nr. 7 bliver det sidste og det indeholder en artikel om Fantomet og et interview med Lee Falk. Jon Gisle vil efter lukningen forsøge at køre tidskriftet videre for egne midler, men under et andet navn. Serieleseren forhandles i Danmark af RUNEPRESS.

Finland: Finnerne har også deres Serieforbund, Soumen Sarjakuvaseura, og selvfølgelig også deres eget tidskrift, SARJAINFO. Det seneste nummer jeg har fået tilsendt er nr. 3 1978, og det indeholder bl.a. en større artikel om tegneren E.P. Jacobs og hans serie Blake & Mortimer, som i efteråret også udkom på dansk fra CARLSEN IF, masser af prøver på finsk seriekunst med tilhørende portrætter af tegnere og en masse om serieforskning. I hvert nummer et »English Summary«. Fås fra: Soumen Sarjakuvaseura, PL 927 SF-00101 Helsinki 10, Finland.

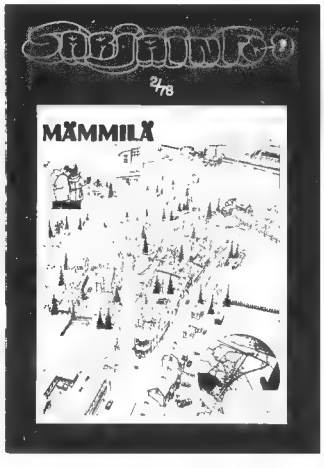

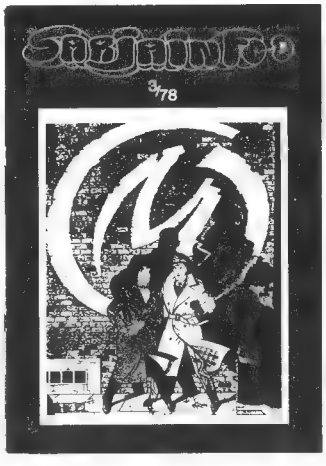

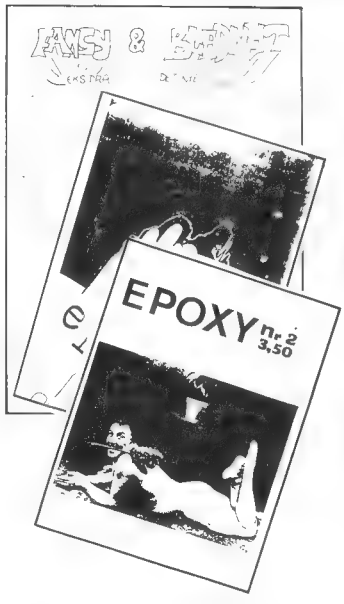

Danmark: De to små Fanzines Bladnyt og Fansy er blevet til et, og meget originalt kaldes det nu Bladnyt & Fansy Ekstra. Det er på 8 sd. dublikeret, og indeholder bl.a. anmeldelser af Superman/-Batman nr. 1 og andre danske seriehæfter fra forlaget Interpresse, omtale af MGLP - nyt dansk seriehæfte fra Tommy Andreasen, albumanmeldelser, nyheder fra forlagene og en omtale af Supermanfilmen. Bladet fås fra Section A, Bytoften 2A, 8660 Skanderborg, og koster 2,50 kr. Redaktører er Jan Sørensen og Flemming Rasmussen.

Action Press, og redaktøren Michael Madsen, har luftet et nyt blad, nemlig Epoxy. To numre er nået her til bordet, nr. 1 og nr. 2. De indeholder små tegneserier og tegninger af Torsten W. Pedersen, Michael Madsen, Tommy Andreasen og Rune Kidde. Desuden andet flip og spas. Nr. 1 koster 3.kr. og nr. 2 3,50 kr., og de fås fra Action Press, Lars Poulsens vej 19, 9000 Aalborg. Se iøvrigt Rune Kiddes anmeldelse af Action-special nr. 1 under tegneseriemarkedet.

Af Torben S. Jensen

Tegneserier i Tyskland

I KS nævnte jeg, at **Zack**, som udgives af Koralle verlag, d.v.s. af Axel Springer, havde overtalt en del tegnere til at tegne eksklusivt for bladet. Ud over Dieter Kalenbach **(Turi & Tolk)**, Albert Weinberg **(Barracuda** og **Dan Cooper)**, Eddy Ryssack (Pittje Pit) og Aidans **(Tonga** og **Tony Stark)** er følgende tegnere kommet til Koralle med deres egne eller nye serier:

1. Bara med **Max;**
2. Cardona med **Mondbasis Alpha 1,** en tysk udgave af TV-serien **Space 1999** skrevet af Mora;
3. Giraud med **Blueberry,** et nyt eventyr med titlen »Die Kopfgeldjäger von Arizona« begyndte i **Zack,** nr. 1/1979;
4. Graton med **Michel Vaillant** og **Julie Wood;**
5. Hermann Huppen med **David Walker,** en ny serie, som er en eventyrserie med s.f.-elementer;
6. Jije med **Mick tangy,** dansk **Luftens Ørne**
7. Reding med **Kai Falke,** en fodboldserie;
8. Tacconi med **Gentlemen GmbH,** som på italiensk hed **Gli Aristocratici.**

Koralle Verlags fremgangsmåde har ført til en konflikt med Lombard, som ikke mere vil sælge materiale til det tyske forlag.

Cardonas og Moras version af **Space 1999** bliver ikke tegnet mere, men derfor skal de lave en ny serie til bladet, som sandsynligvis bliver en s.f.-serie.

Der Rote Korsar - på dansk udkommet i Super Serien Senior som **Kaptajn Rødskæg og hans pirater** - skal nu tegnes af Jije og udkomme hos Koralle. Desuden skal Victor de la Fuente tegne en ny westernserie, som sandsynligvis bliver skrevet af Charlier.

Grunden til denne aktivitet skyldes, at Koralle i 1979 vil udgive et serieblad på fransk. Dette har ført til, at den franske udgave af **Tintin** er blevet indstillet.

Det er efterhånden et par år siden, der fandtes en tysk **Tarzan**-udgave, den sidste var en pocket-udgave, som udkom i 1976. Da Burroughs arvinger søgte nye forlag, som ville overtage serien i Tyskland, var der ingen vil ville opfylde det amerikanske firmas krav. I det sidste nummer af **Comixene** går der nu rygter om, at **Tarzan** skal udkomme igen i 1979 - måske hos Ehapa Verlag, som jo er et datterselskab af Gutenberghus. Rygterne mener at vide, at Burroughs Inc. vil have 250.000 dollars i forskud, og at det tyske forlag, som skulle beslutte sig til at udgive serien, skal producere nyt materiale, man må ikke trykke materiale, som er udkommet andre steder i verden. Hvis det er sandt, så er hensigten hermed vel så tydelig, at den ikke behøver forklaring.

Tyskland har fået en »Deutsche Comic-Bibliographie 1946-1970«, som opfører alle hæfter, som er udkommet i dette tidsrum. I modsætning til Overstreets »Prince Guide« er der ingen priser på hæfterne, selv om der eksisterer et lille hæfte, som udgiver en ledetråd i den retning. Bogen, som koster 36.- DM, er lavet af Peter Skodzik i Berlin, som er én af de største samlere i Tyskland. Det er tvivlsomt, om der kommer en fortsættelse, som prøver at dække tiden fra 1971 til i dag. Bibliografien giver en mængde informationer om tegnere og serieudgivelse i Tyskland.

P. Burgdorf

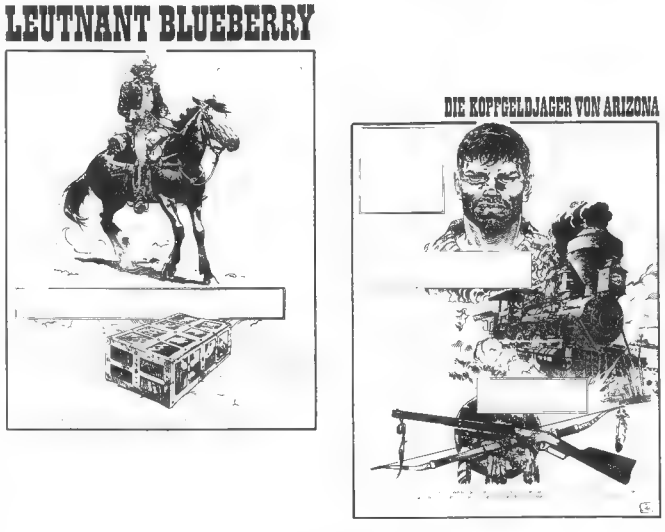

De to første sider af den nye Blueberry, som udgives af Koralle Verlag

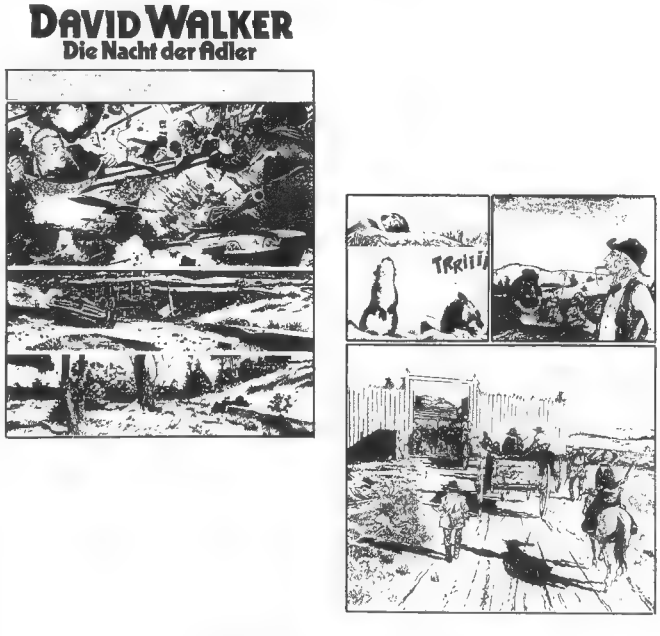

Hermanns nye serie David Walker, som han tegner for Koralle Verlag

FILM & TEGNESERIER

af Torben S. Jensen

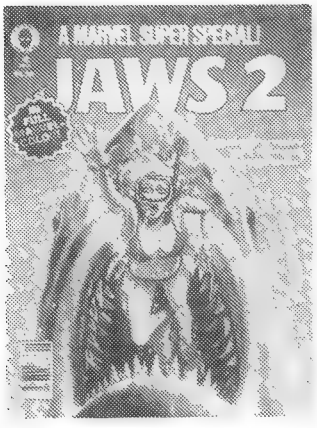

Et af halvfjersernes helt store hit i amerikansk filmindustri har heddet **»lav en Part Two«,** altså 2. del af et eller andet. Af selvsamme årsag er vi blevet vidner til den ene åndelige massakre efter den anden. Børn der har været djævlebesatte, vokser op, og fantastisk nok besættes de igen, bare fordi en eller anden gal producent regner med at kunne score nogen hurtige dollars. Imens er vi andre ved at dø af kedsomhed dernede foran det store bredde lærred, når den forbaskede flyvemaskine - trods det bliver større og større fra film til film - for 3-4 gang rasler ned et eller andet dødårdsvagt sted. Det eneste forbavsende element er at **Charles Heston** slet ikke ser træt ud over at blive ved med at falde ned. Han må simpelthen være bindegal den mand. OK, retfærdighed skal der til, man mindes da også vellykkede anden dele, som f.eks. **Godfather 2** (som manglede **Brando** men havde **De Niro)** og **French Commention 2** (med en helt fantastisk **Gene Hackmann**-Luthor i ved) men ellers har det også været relativt trøstesløst. Dette går også for **Jaws 2,** eller for nu at holde det i sproget **Dødens Gab 2.** Dette blev rigtig nok **Dødens Gab,** nærmere total idioti og galskab kan man næppe komme end denne film. Se den originale udgave, et langt bedre udtryk end 1.delen, lavede **Steven Spielberg** (instruktøren af **Nærkontakt Af Tredie Grad)** i **1975,** og den vakte ikke så lidt opsigt endda. Hans »Gab« er vel nok en af de mest vellykkede amerikanske spændingsfilm lavet i nyere tid (også selv om mange kloge hoveder har forsøgt at lægge hans film ind på »katastrofe«-filmhylden), så ikke nok med at den markerede en kunstnerisk succes, den var også et sådan rent »Block-Buster Smash«, der længe holdt en rekord som den film der havde tjent flest penge ind, nogensinde. Men så kom jo STAR WARS, **NÆRKONTAKT** og nu **Superman**. Desværre er det bare så tydeligt at folkene bag 2. delen kun har haft i kikkerten at lave en ny økonomisk succes, det der med kunst kan man godt springe op og falde ned på, kunst er en by i Rusland. Man har da heller ikke bekymret sig om at skabe en ny film, men på det nærmeste bare kigget den første grundigt igennem, og så lavet en ny version efter en lidt løsere skala. Bygget en ny stor haj (lidt større end den forrige), hentet en tilfældig instruktør, **Jeonette Shwartz,** ansat de fleste af de skuespillere som deltog i det første måltid (de har nu allerede fundet ud af at udelade dem der blev ædt i 75 fra de , sat et kamera op foran og skreget »action«. Og så æder hajen ellers løs på kommando i næsten hele to timer. Trivielt og søvndyssende. For at kunne holde taget i et yngre publikum har man ladet hajen æde løs af amerikansk ungdom (mellem 12-20) den sidste times tid, hvilket da også er enormt ophisende, ikk'? Og det hele afleveres gravalvorligt og med et **»Just When You Thought It Was Safe To Go Back In The Water«.** Åh ja, efter den første haj-affære havde jeg gåsehud over hele kroppen ved bare at sætte mine ben på en offentlig badeanstalt - nu glæder jeg mig ligefrem til det bliver sommer. Amerikanere kan være gale, nogen af de mest gale sidder i New York og kører tegneseriekompagniet MARVEL. De er så gale, så de vitterligt har betalt UNIVERSAL masser af penge for at få lov til at lave en tegneserieversion af Jaws 2. Ikke nok med det: De er så gale så de slipper godt fra det, for en gangs skyld. Nu er det altså stadig Jaws 2, og forlægget er som sagt både dilletantisk og håbløst, så årets tegneserie bliver det aldrig, men seriens forfatter **Richard Marschall** brygger befriende videre og har med stort held fået udraderet de mest vanvittige episoder og optrin. Faktisk ligger der mere elementær spænding i hans tegneseriemanuskript end i filmen som helhed. Som tegnere på projektet har arbejdet **Gene Colan og Tom Palmer** (kendt fra **Daredevil, Dracula, Howard The Duck** m.fl.) og selv om dette sikkert aldrig vil blive regnet som et af deres større bidrag til amerikansk seriekunst, så er det stabilt og præsentabel arbejde. Farvelægningen står **Tom Palmer** for, og den er langt bedre end man er vant til fra Marvel's side, men man har med dette hæfte også startet en række nye eksperimenter med ny papirkvalitet, andre colour-metoder og en ny trykketeknik. **MARVEL SUPERSPECIAL: JAWS 2 fås i Fantask.** Pris: 18,50 kr. 52 sd. i stort format. Hæftet indeholder iøvrigt også et totalt uinteressant interview med filmens instruktør.

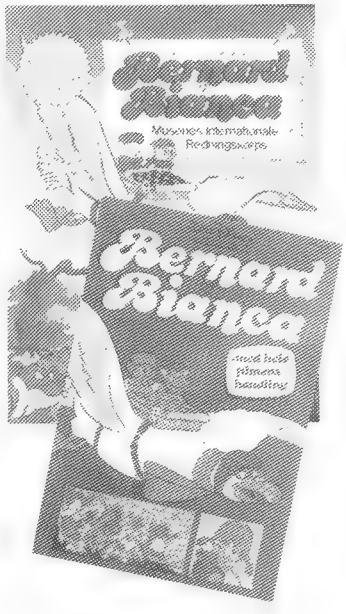

BERNARD & BIANCA, sidste skud på Disneystammen som kan ses i Danmark var anmeldt i **KS 26/27** af **Jacob Stegelmann,** så ikke mere om filmen her, men derimod et par ord om de to tegneserieversioner som **GUTENBERGHUS** i premiereanledningen har beriget det danske marked med. Det har altid været kotume at man i USA producerede en tegneserieversion af sine film og havde den klar samtidigt med filmens premiere. Kotume har også altid været at lave dem med forkert hånd eller ligefrem tæerne (med nogle enkelte befriende undtagelser), og det er da også tilfældet med denne »Walt Disney Procuctions Autoriserede Udgave« - det er

regulær massakre af en ellers hyggelig film. Man følger filmens grundplot og så ikke meget mere. Filmens mange skægge og dynamiske episoder (albatrosflyvningen og krokodillernes mussejagt) springer man let og hensynsløst over. Så det virker fragmentarisk og usammenhængende, da en bare elementær spænding aldrig etableres. Meget værre bliver det når man foruden hæftet også udgiver den samme serie i albumform, i et såkaldt filmalbum, og for at strække den 25 siders lange serie til albummets 36 sider, klipper hele hæftet op, forstørrer og formindsker, sletter eller tegner til, og indfører et hav af nye tekstklammer. Sådan noget bør man slet ikke foranstalte, heller ikke med så dårlige serier som **BERNARD & BIANCA.** Hæftets pris: 6,85 kr. Albummet: 14,50 kr.

MICKEY MOUSE har jubilæumsår, men det er vel gået op for en eller anden. Det er ihvertfald gået op for **GUTENBERGHUS,** som i den anledning har udsendt et Mickey Mouse Jubilæumsnummer til en pris af 7,75 kr., hvilket man er sluppet heldigt fra. Hæftet indeholder tre af de bedre Mickey Mouse-episoder af nyere dato, et par af dem er vist endda først tryk fornylig i **ANDERS AND & CO.**. Specielt hæftets sidste episode »Mysteriet Om Den Forsvundne Fragtbåd« hører blandt mine egne favoritter. Godt fortalt og med tilhørende kompetente tegninger. Uheldigt falder dog de 9 siders sammenkædning af de 3 episoder ud. Det er dansk Disney-materiale og i sammenhæng med de tre gode amerikanske episoder virker det plat.

I USA har man selvfølgelig også fejret Mickey Mouse, og markeret det ved at trykke en lang række af de ældre og meget bedre episoder i det månedlige Mickey-magasin, som ellers i mange år har lidt under den totale mangel på fantasi og skaberkraft som karakteriserer den amerikanske Disney tegner-stab. Et stort udvidet Birthday-nummer i »**Showcase**«-serien er det også blevet til, og selv om det tidligere er udkommet på dansk (var det 1971-72?) kan det dog anbefales. Indeholder bl.a. tegneserieversionerne af »Den Tapre Lille Skrædder« og »Troldmandens Lærling«. Spørg efter det, og andre amerikanske Mickey Mouse hæfter, i **FANTASK.**

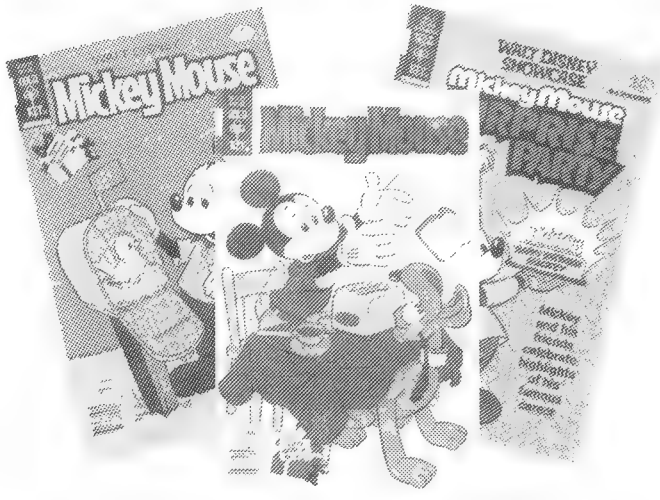

Mickey's fødselsdag og jubilæum er bl.a. også blevet fejret herhjemme af det danske filmmuseum, som i januar-februar og marts måned 1979 viste 8 Disney-show med en lang række perler.

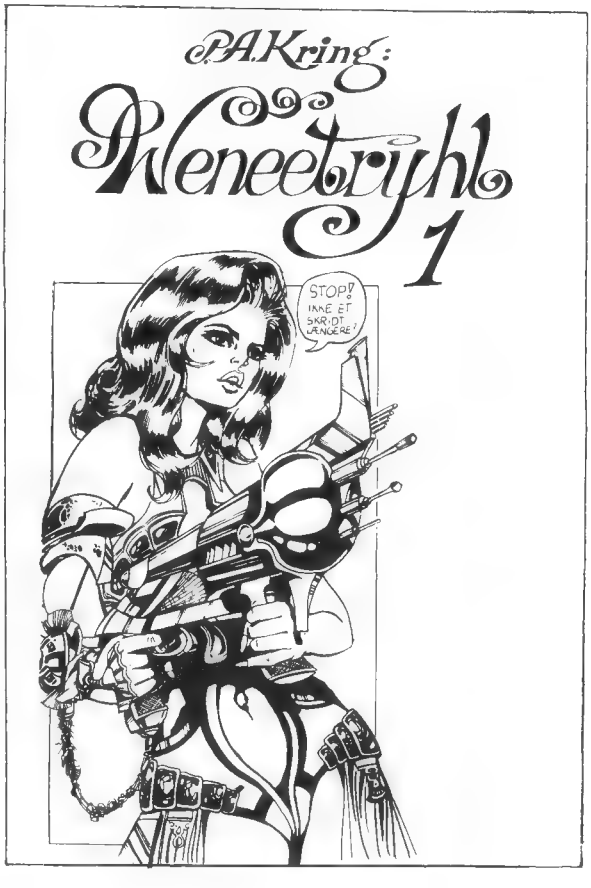

Så kom den endelig!
Første del af Paul Arne Krings spændende saga om Astronetten Weneetryhl Axtryhls exotiske oplevelser i tid og rum...

44 sider, kr 14,85

Udgivet af SEJDredaktionen

distribueret af PEGASUS
Blågårdsgade 3
2200 København N

postgiro 93 011 94

Udkommer i April

Bestil det nu! Det bliver revet væk!

Hvorfor være så ke
a'et når du kan købe tegneserier til dum-ping-priser i nyåbnet butik ?

HVER MÅNED FÅR VI EN FRISK FORSYNING GAMLE AMERIKANSKE HÆFTER HJEM...OG VI BESTILLER MED GLÆDE SPECIELT HJEM TIL DIG

SE VORES FANTASI-PRISER I KOMMENDE KATALOG!!!

KIG IND HOS!

SCARFACE-comics
Møllegade 10
2200 Kbh N

(sidevej til Nørrebrogade)

Vi ses!

OKAY, FOLKS, it's HAPPY TIME!

©MARVEL.

Seriemarkedet

Indland

Werner Wejp-Olsen: Felix og jagten på vidunderstoffet samt Felix og lord Peter Whimpy. - Carlsen/if, 1978. - (Felix, nr. 7). Kr. 11,75. Momsemor: 1. samling. - Interpresse, 1979. - (Mini-album, nr. 18). - Kr. 8,50.

Som bekendt overtog Werner Wejp-Olsen Felix efter Jan Lööf, der havde startet serien. Nu må jeg tilstå, at jeg ikke kender så forfærdelig meget til Felix, men jeg husker Jan Lööf's Felix som en glimrende skrevet serie med et (for en tegneserie) ret stærkt politisk indhold. Felix var dengang tegnet i en barnligt-navistisk stil, som passede perfekt til serien. Det var dengang ...

WOW's Felix har tegnemæssigt nærmet sig hans sædvanlige amerikansk-inspirerede stil, og nu ligner den faktisk bare et kompromis.

Indholdsmæssigt er der ikke meget at råbe hurra for. Begge historier i dette album er parodier. I *Felix og jagten på vidunderstoffet* bliver Sam Spade, spillet af Humphrey Bogart i The Maltese Falcon, og den hårdkogte kriminalfilm i almindelighed parodieret. I den anden historie, *Felix og lord Peter Whimpy,* parodieres TV-udgaven af Dorothy L. Sayers' Peter Whimsey romaner.

Den hårdkogte kriminalfilm/roman står mit hjerte nær, og Humphrey Bogart er den ene af mine to yndlingsskuespillere, så det emne WOW parodierer i den første historie er mig ganske velkendt. Og jeg må sige, at WOW har parodieret de mest letkøbte og billigste klicheer. Det er selvfølgelig det letteste, men det skulle dog være muligt at skrive en original og morsom parodi på den hårdkogte genre i stedet for blot at parodiere de dårligste B-film.

Jeg har set alle TV-udgaverne af Sayers' romaner, og jeg har læst alle romanerne. WOW's parodi er yderst ringe, og pointen i historien er så dum og tåbelig, at WOW burde have følt sig for god til at lave en sådan historie.

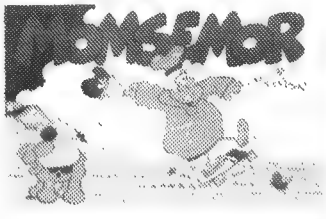

Det er svært for mig at se, hvilket publikum Felix henvender sig til. Børn vil ikke forstå parodierne, og jeg kan ikke forestille mig nogen voksen person vil finde serien morsom.

Det var den negative del af denne anmeldelse. Jeg vil ikke sige, at Momsemor er et mesterværk, men den er dog ganske morsom, og den er tegnet i WOW's sædvanlige helt igennem professionelle streg.

Det er tydeligt, at WOW er kraftigt inspireret af Mort Walker skolen, og det er efter min mening det bedste sted, man kan hente inspiration. Figurerne i Momsemor er måske lidt for anonyme. Den eneste figur med en stærk personlighed er Momsemor selv, og hun forekommer mig ikke helt vellykket. En gang imellem forekommer hendes fanden-i-volskhed noget anstrengt. Den eneste mislykkede figur er dog hunden Kurt. Bortset fra gode gamle Snoopy nærer jeg en stærk aversion mod tænkende hunde i tegneserier, og Kurt er det værste eksemplar af racen, jeg endnu har set.

Nogle af pointerne i Momsemor er lidt for velkendte, men jeg morede mig da glimrende, da jeg læste den. Man må også huske, at Momsemor er en meget ny serie. De fleste serier udvikler sig og bliver bedre, og det vil Momsemor også gøre.

Vi har ikke ret mange danske tegneserietegnere. Så lad os støtte dem ved at købe Momsemor.

Mich. Alring

DEN - En fantastisk rejse til landet ALDRIGHVOR, af Richard Corben. WINTHERS FORLAG 1978. Oversat af Tore Bahnson, forord af Uno Krüger. 122 sd. stort format og farver. Pris: 73,85 kr. - Fås bl.a. fra RUNE-PRESS.

David Ellis Norman har mistet sin onkel, Daniels. Officielt har han været forsvundet i syv år, men ingen har nogensinde fundet ham, så nu var han blevet erklæret død. Alle hans personlige ejendele var nu kommet i David's besiddelse, og det indeholdt en række betydningsfulde spor. Et afskedsbrev, som fastslog at han vitterlig ikke var død men heller ikke længere eksisterede på vor jord, og et elektrisk diagram som kunne være et værdifuldt spor. David besluttede sig for at bygge det. Da diagrammet skulle afprøves skete så de mærkværdige ting. Det dannede et elektrisk felt, en port til et andet univers, og det opslugte David. Da han vågnede var han en anden. På jorden var han en spinkel kortbygget mand, men transporten til dette andet univers havde også transformeret ham til en anden krop. Stor, muskuløs, uden et hår på krop eller hoved, og han var nøgen. Hvem han var og hvor han var vidste han ikke. Omkring ham udspilledes de mærkeligste scenerier. Kvinder kom ridende på store blå øgler, han måtte kæmpe for livet mod en stor grøn øglemand, og han måtte bevidne en grusom menneskeofring foretaget af en smuk kappeklædt kvinde og hendes mystisk udseende hær. Til slut griber han dog ind over for det grusomme myrderi, og redder en smuk ung kvinde fra menneskeofringen. Sammmen med hende oplever han for en kort stund den kærlighed og elskov der ikke var ham forundt i sit jordiske liv, men også kun for en kort stund. Den unge kvinde er nemlig ønsket af mange parter på denne mærkelige planet, og et andet mysterie kommer nu straks til at plage David. Han kender ikke selv sin nye krop, men andre omkring ham kender den, og kalder ham **DEN.** Og hurtigt går det op for ham at denne DEN ikke ligefrem hører til dette steds allermest elskede personligheder.

Han fanges i et net af intriger omkring oprørere,

herskere og en magtsyg dronning, altsammen i en kamp og en udvikling som han hverken forstår eller kan se konsekvenser af, men lidt efter lidt går det ihvertfald op for ham at denne krop han nu tilhører og navnet DEN meget tæt hører sammen med hans onkel Daniels forsvinden og senere død i landet ALDRIGHVOR....

Løst skitseret er dette handlingsoplægget til RICHARD CORBENS tegneserie DEN (originaltitel: NEVERWERE), som nu forefindes på dansk i en rigtig luksus-udgave fra WINTHERS FORLAG. Det er ellers ikke få steder man har kunnet se serien i de forgangne 5-6 år. Et par af afsnittene har været trykt i diverse af Corbens egne underground-hæfter, det meget fornemme de-luxe Fanzine »Ariel« har aftrykt en række afsnit, hele serien har kunnet læses i franske »Metal Hurlant« og amerikanske »Heavy Metal«, og så er der jo også den amerikanske albumudgave. Nåh, den danske udgave er nu den bedste. Den er mest komplet, bedste format, pæneste tryk og en fin håndtekstning. Den amerikanske er så'gu maskintekstet. Og så er den også på dansk, hvilket altid er fordelagtigt for danskere, eller hva'?

Nåh, men bortset fra alle de smådetaljer så er essencen af det hele selvfølgelig selve serien, og den hører til Corben's allerbedste i hans ellers ret omfangsrige produktion. Tekstmæssigt er det eventyr, men eventyr på en anden måde, andre pespektiver og en anderledes galleri-opbygning. Det er stadigt elementært spændende, men også forvirrende og intellektualiserende på den der rare og friske måde, hvor tingene godt nok er komplicerede, men på et følgeligt plan. Det er bestemt ikke tandløst det her, men underholdning på et højt plan. Som serieartist, altså tegner, har så fantastisk mange mennesker rost og prist Corben til skyerne i forvejen, så det er næsten for meget af det skulle til at gentage dem her. Men OK, han holder standarden og meget mere til i denne serie, og eksperimenterer på frejdigste vis videre med sin sammenblanding af foto og tegninger, fantastiske sideopbygninger og visuelle farvelægning. Dette album slår næsten alle rekorder.

Eneste bagdel ved albummet er Uno's forord. Det er prisværdigt at Uno har så mange rosende ord til overs for Corben, men hele 4 sider af dem, det bliver nu søvndyssende. Ellers et meget fint initiativ fra WINTHERS FORLAG, man må jo håbe at det kan trille rundt. Skulle det blive tilfældet, så fortsæt på samme måde.

TSJ.

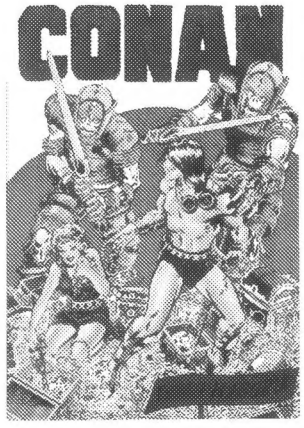

CONAN 1 og 2: »Tyve i Hyboria« og »Sorte vinger over Hyboria« (af Roy Thomas og Barry Smith, dansk tekst af Ole Hansen, 80 siders farvealbums fra CARLSEN if 1978), kr. 18,75.

Her kommer CONAN, for Gud ved hvilken gang, i en ny skikkelse - nemlig som 80-siders farvealbum fra Carlsen. En besynderlig idé, som må skyldes Jens Peder A.s begejstring for serien. Thi sammensætningen af 4 Conan-historier i ét album minder mere om pakke-løsningerne i kioskernes tilbudskasser end om Carlsens øvrige, majestætisk udformede album-produktion. Et indtryk som underbygges af den eminent smagløse farvelægning - her er virkelig tale om »kulørte sider«. Er det de originale amerikanske farver man nok en gang har prøvet at trykke på glittet papir? I så fald er aktionen forløbet planmæssigt: **failure.** I modsat fald: Skyd farvelademanden.

Nå, men ellers er det go'e gamle Barry Smiths barbarhistorier (fra -71) som allerede er klassikere, og som de fleste må vide om de kan li' eller ej. Her bliver der ikke lagt fingre imellem, det er lige på og hårdt hele tiden, og både venner og fjender får kløvet hjerneskaller eller rendt sværd igennem maven eller bliver kastet ud fra høje steder og andet i den stil. Conan selv vader helskindet ud af alle sammenstødene (skønt han får noen slemme, slemme skrammer) men er jo nok lidt frustreret over at de sådan er ude efter ham allesammen.

Oversættelsen virker noget sjusket, der er ikke gjort store anstrengelser for at få sproget til at klinge dansk - men serien er jo altså også **spækket** med tekst, og med den sidebetaling man får... og sådan. Barry Smith er blevet meget bedre til at tegne sidenhen, og nogle af hans senere Conan-arbejder e er også langt smukkere (se f.eks. »Conan og Røde Sonja«); men allerede her lægger han stilen, og hans forkærlighed for de høje, jugend-inspirerede figurer gør sig gældende. Disse to albums har kanske først og fremmest historisk værdi - men der kommer flere, og dem tror jeg godt man kan glæde sig til. Det er bare synd der skal farver på.

Ole Munk R.

KORT SAGT AF TORBEN S. JENSEN

I MINI-ALBUM er det blevet til bind nr. 17, og det er 3. samling med verdens grimmeste heks, Brunhilde, der er beskaffet med nogle af verdens dummeste venner som f.eks. den lille trold Osvald, der også dennegang tager de fleste stik hjem bl.a. som bomuldsplukker. Sædvanligvis tegnet og fortalt af Russell Myers og oversat til dansk af Paul Schiøtt. 8,50 kr. fra INTERPRESSE 1979. I det FEMTE album i den belgiske serie om SAMMY, lavet af Cauvin og Berck og oversat til dansk af Freddy Milton, jages der vampyrer til den helt store guldmedalje. Samfundet terroiseres af en kriminel vampyrliga, men det lykkes for detektiven Attaway og hans hjælper Sammy at blive optaget i ligaen. Og så går den vilde jagt under titlen »Vampyrernes Nat« (det er der også en forrygende god film af Roman Polanski der hedder) over 46 sd. til 14,50 kr. fra Interpresse 1978. I UNDERGROUND nr. 5 vender Gilbert Shelton og Dave Sheridans FLIPKOMPA'NIET tilbage. Dvs. kun for et øjeblik, så smutter de igen, men albumtitlen er da også PÅ FARTEN. I første halvdel skilles de tre flippere og tager alle hjem til deres respektive familier og fødebyer, for hurtigt at flygte derfra og finde sammen igen, og i anden halvdel tager de på en katastrofal ferietur til Mexico, alt imens Fat Freddy's Kat som sædvanligt stormer omkring i sin egen strip forneden. Endnu en gang friskt og frejdigt oversat af Uno Krüger, og trykt i sort/hvid for Interpresse 1979. 48 sd. for 16,50 kr.

Skipper Skræk får en nabo, nemlig hans absolutte ynglingsfjende Havheksen. Det er nu bare ikke hende Skræk kommer op og toppes med i dette SJETTE album »Skipper Skræk Gokker Vampyren«, men derimod hendes logerende brormand, som - rigtig gættet - er vampyr. Godt nok en lidt speciel en - nemlig en vegetarvampyr. I albummets anden historie bliver Olivia udnævnt til kvindelig Præsident, og det giver også Skræk visse problemer. 50 sd. i farver til 12,50 kr. fra Gutenberghus 1978, oversat af Mogens Dalgård. - Det er strenge tider gamle ven. Helt korrekt (fint sagt, vovse) men så har vi jo heldigvis Anders And og trøste os med i ledige stunder, og hvad er bedre end et helt album med 5 gamle Barks-klassikere. Godt svaret, der findes intet bedre så il skyndsomst til den lokale litteraturomdeler for han har nu BEDSTE HISTORIER OM ANDERS AND nr. 9, 50 sd. i farver for bare 12,75 kr. fra Gutenberghus 1979. Dette album indeholder blandet andet perlen om Gearløs talende hund, som godt nok er fantastisk men alligevel ikke nok til at bringe Anders i det af ham så eftertragtede Quizprogram, og så historien om byen Solkøbing der blev til byen Omelet eller som den også er kendt: Anders And som hønsefarmer.

Udland

VALERIAN 8. »Les heros de L'equinoxe« (af J.-C. Méziéres og P. Christin, 48 siders farvealbum fra Dargaud 1978), kr. 33,25 - Fås i FANTASK.

Den nye VALERIAN starter ligesom tidligere historier i en film-agtig stil, hvor vi ikke rigtig ved hvad det er der foregår og langt mindre hvad der skal til at ske. Men samtidig præsenterer Mézi os for en ny fortælle-facon, hvor man skildrer fire samtidige handlingsforløb **sideløbende.** Det er ikke særlig opsigtsvækkende på side

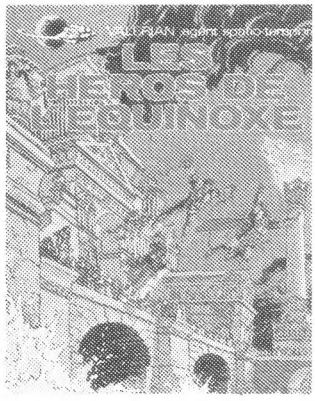

1, men bemærkes længere inde i historien hvor disse afsnit strækker sig som »vinduesbånd« i hele opslagets længde (dobbeltsider altså) i modsætning til en series normale »indsatte ruder« for nu at blive i arkitektjargonen.

Teknikken er mægtig formålstjenlig til denne historie, som handler om fire »helte« der indbydes til at deltage i en kappestrid. Værten er planeten **Simlanes** beboere, som har det handicap at de ikke kan **formere sig**. Befolkningstilvæksten må klares ved en art steeple-chase på øen Filéne, hvis top beboes af »la mére sureéme«, super-mamaen som den heldige vinder får æren af at befrugte. Men nu er der altså gået mange år uden at det er lykkedes nogen at bestige bjerget, og simlaneserne er gået hen og blevet gamle - så man har måttet hente hjælp udefra i et sidste fortvivlet forsøg på at føre planetens eksistens videre.

De indbudte er en stupid muskelsvulmende krigskarl fra planeten **Krahan;** en panserklædt repræsentant for **Bourgnofs** totale enhedssamfund; den **indre freds** vogter, flower-power guruen fra **Malamum** - og vor egen Valerian. Det er hårde vilkår for en simpel jordbo - og forfatterne gør intet for at deres helt skal tage sig ud. Mens konkurrenterne trodser alle naturens kræfter på vej op ad Filéne, falder Valerian i et hul og oplever ikke ret meget andet end at slås med nogle rotter.

Dog, her i livet gives andre værdier end kræfter og snilde - og slutningen, som jeg for historiens skyld ikke vil gå i detaljer med, røber Linus-Mézis modvilje mod totalitære idéer og deres frygt for at styringen skal tage overhånd. Holdninger som iøvrigt ligger latent i skildringen af hele ræset - og som udtrykkes uhyre stærkt i en sekvens som de den på side 30-31, hvor de tre supermænd besejrer bjergtinden samtidig og nu kaster sig over **hinanden;** mens Valerian troligt arbejder sig opad **indeni** bjerget. Her går den omtalte fire-kanals fortælleteknik op i en højere enhed med et helside-billede, og repræsenterer noget af den mest sublime tegneseriekunst jeg har set.

Ligesom biddedsiden er historien og teksten spændende, intelligent og sprængfyldt med humor og underfundighed. Der puffes lidt til marzismen, der puffes meget til adskillige andre ideologier - og Laureline, hvis rødstrømpe-tendenser herhjemme tiltrækker sig en opmærksomhed der i ganske urimelig grad skygger for seriens øvrige kvaliteter, er som sædvanlig foretagsom og snusfornuftig og lidt komisk i sin grænseløse jalousi, da Valerian endelig har været inde og få det guddommelige knald (hov, der røbede jeg for meget!). Det album er et »must«.

Ole Munk Rasmussen

Introduction très curieux

Der var en tid hvor mænd var mænd (før Danny Drags altså) og hvor stormene rasede og sådan er det endnu (næsten) hvis det da ikke skulle have ændret sig (? - red.). Sådan begynder mange eventyr... også mit.

På given foranledning (min egen) og med given overbærenhed (Hvis? hvad? Hvems? hvor? Mig? - red.) må kabinettet åbnes og guldhornene glamme. Kender du det - man sidder og bladrer i et eller andet - en avis eller et nummer af »Det Bedste« - eller får et brev - eller måske falder der en god eller dårlig bemærkning - eller noget viser sig - og man tænker »åh, hvor var det dog lige noget, der sagde mig noget. Bare jeg kunne fortælle det videre til menneskeheden« - og det kan man så ikke rigtigt. Nu det der »et eller andet kuriøst« omhandler en snæver emnesfære, som endogså har medierne i sin tjeneste, skulle det så ikke være en sørgelig slapsvans, der ikke troede ad den vej at kunne sprede lidt kulør og humør? - Vel, jeg tror.

Samtidig med denne tro, er jeg også overbevist om, at jeg overhovedet ikke er den eneste, der kender til den her meddelelsestrang. Hvis nu der også kom bidrag fra disse så exelente medmennesker, så kunne man godt redigere en liftig aperitif af farve-

glade elementer til glæde for farveglade individer. Der kan godt mangle lidt krydder en gang imellem.

Nu har alle sat sig for at dette skal blive en vane (for vi er jo bindegale, - red.) så det vil her være på sin plads at sige, at jeg til enhver tid vil være lykkelig for at høre kuriøsiteter, så tramp endelig løs i pedalskrivemaskinen eller hvad du nu gør brug af. Adressen for kuriøsiteternes paradis er som følger:
KIDDES KURIØSE KABINET, c/o RUNNE T. KIDDE, GRØNNEGADE 16, 5600 FAABORG. - Jeg trykker dit brev næste gang.

Kabinet-forvalter Kidde.

AHAAA...DET ER ALTSÅ DEM DET DREJER SIG OM....

Det der er brug for er både politisk alternative serier, og serier der på en stille og rolig måde bryder nogle reaktionære normer ned, og samtidigt bygger nogle alternative normer op.
(Det Danske tegneserieforbunds Sjællandsafdeling (blandt venner: *Norma*) i Information d. 26 januar 1979).

TSJ.

DE MADSENSKE BEDRIFTER (mel: Jeg har læst i den berlinske avis)

Jeg slog op i mit billedblad fornylig for rigtigt at nyde en kop kaffe og en cubansk cigar, mens jeg gennemså »De Gør Danmark Dejligere«. Jeg vil huske den dag længe - den 4. januar 1979 helt præcis - forstil dig, oh læser, min skræk, da jeg ødselt klattet ud over siderne 50 og 51 finder ikke alene et kæmpeportræt af Peter Madsen, og gigantoverskriften »Følg Med i Danmarks Nye Store Tegneserie«, men også afskyeligt vellignende portrætter af såvel Henning Kure, Hans-Rancke Madsen, Søren Håkansson som Arne Stenby in person. De har åbenbart lavet en tegneserie de gutter der...som hedder Valhalla...og som billedbladet agter at køre i de kommende lange tider. Men det er ikke det værste...man kan udi dette blads artikel læse så oprørende facts, som »Peter Madsens hemmeligheder«...og hvad - oh - hvad? Loke, afslører man, har Peter delvist formet efter model af skuespilleren Donald Sutherland udstyret med Jimmy Carters smil. Og Thor...har haft levende model i Peters Onkel Ejnar (et fact som Onkel Ejnar efter sigende ikke har været helt glad for, -red.). Nå...did ud over det: Sørens strålende farvelægning er blevet lidt voldtaget af Billedbladets glimmer og guld og Myrra-skær trykketeknik...men ellers må man alligevel ønske tilløkke med fløden, Billedbladets tilskud til dansk seriekunst ikke mindst. Hvis de ikke snart får kyset det album ud på markedet fra Interpresse a', så bliver man sgu' nød til at købe Billedbladet fremover - og det er flovt når man bor i en lille by som Fåborg, hvor alle kender alle.

Iøvrigt kan jeg oplyse, at hvis man kigger i det øverste venstre hjørne af det store billede af Peter, så kan man se det sexede postkort af Sophia Loren han har hængende, og det er sgu' da alligevel pænere (på den anden side: Det er ikke hver mands kost at blive afbildet i Billedbladet sammen med Sophia Loren, - red.)

PRESSE FRÆS

Denne spalte vil være at finde i hvert nummer af KS, såfremt der er noget berettiget indhold. Den består af småpluk fra de mange dagbladsskriverier om tegneserier, der er dukket op i den danske dagspresse. Det bliver små pudsigheder, gode betragtninger og et par skud for boven...

——— 16.12. kunne man i **Berlingske Tidende** se intet mindre end årets sensation for den gamle avis: En anmeldelse af et **tegneseriealbum**! **Anne Krogh** skriver bl.a. om Stjernekrigen Star Wars nr. 2: »Rummets Helte«: »Noget af det mest utiltalende, tegneserie- og filmbranchen har udtænkt i dette århundrede, er ganske afgjort »Stjernekrigen« (...) Og så har dette uappetitlige voldsprodukt ovenikøbet en så udpræget børneappeal, at selv fredselskende og rimeligt begavede børn forfalder til at bruge deres ellers så udmærkede Legoklodser til at bygge strålepistoler med. Nogen egentlig handling er der ikke engang tale om i hæftet. Hvis der er en, er den ihvertfald meget tynd, komplet uforståelig og under alle omstændigheder helt overflødig (...) Store, stærke mænd bevæbnet til tænderne med mærkelige skydevåben kommer ustandselig op at slås, enten med hinanden eller med en meget stor og meget aggressiv kæmpeabe, der udstøder primitive lyde som »rowrr« og »growf«, når den vil udtrykke sit mishag. (...) Selv de agerende kvinder, der i ægte tegneseriestil er både yppige og smukke, opfører sig unaturligt voldsomt. Kommer en mand for eksempel til at såre en kvindes sarte følelser, reagerer hun omgående med at tildele ham flere på hinanden følgende karatehug, der sætter ham ud af spillet et godt stykke tid. Når man - med stor risiko for at blive alvorligt syg - har kæmpet sig igennem hæftets 80 usmagelige sider (...)«. Amen. ——— **Horsens Folkeblad** kunne 20.12. komme med den geniale betragtning, at »Lucky Luke kommer i knibe, men at han også klarer ærterne, som han plejer. Gudskelov, for ellers kunne den populære serie næppe køre videre«. ——— **Jyllands-Posten** fortalte 2.1. at Jerry Siegel, den oprindelige ophavsmand til **Superman**, i dag lever som ekspedient på et posthus i Los Angeles. ——— 6.2. gjorde **Land og Folk** sig historisk bemærket ved at bringe sin første omtale af tegneseriemediet - ihvertfald i den årrække hvor jeg har set avisklip. Og så drejede notitsen sig sandelig om **Kulørte Sider**! ———**Politiken** bragte 20.2. en nekrolog over **Stig Jensen**, der for mange sikkert er et ukendt navn. Han var imidlertid manden, der startede forlaget »Illustrerede Klassikere« på 4. sal i Nyhavn i 50'erne. I nekrologen nævnes det - formodentlig på grund af en mix-up af forskellige linier, at »ved sin død var Stig Jensen tegneseriefabrikant og udgiver af våben og sprængstoffer på Sjælland og den afgjort galeste illegale, vort land fostrede i de fem mærkværdige år« (han var modstandsmand i krigen). For mig ser det ud som volapyk, men for folk der gerne vil sætte ord som »våben«, »gale« og »tegneseriefabrikant« i forbindelse med hinanden er her oplagte muligheder. ——— **Aktuelt** »afslørede« 20.2. »den amerikanske tegneserieverdens dybe armod og halsen efter kommercielle strømninger såsom »Gift dig med mig i nat disco feber«.«. Ak ja, skam få de blade der har større oplag end **Aktuelt**. Baggrunden for bemærkningen var Fantomets og Supermans brylupper, og næste dag fortsatte hetzen sandelig i samme avis: »Er det monopolkapitalismen, som trækker i trådene til brudesløret? Har kirken øvet pression? ... Sagen er skingrende alvorlig. Den angår hele kultursituationen. Godt og vel. En ny-marxistisk arbejdsgruppe på Århus universitet har allerede delt papir rundt til en analyse«. Lad os høre resultatet når papirerne samles ind igen!

Carsten Søndergaard

Verdens fornemste tegneserie-leksikon

Her er en enestående chance til at erhverve verdens fornemste tegneserie-leksikon, der på engelsk fortæller om alverdens tegneserietegnere, og samtidig giver utallige prøver på deres vidunderlige kunst.
Der er en pragtfuld, indbundet bog i format 24x31 cm.
Bogen er på 785 sider og indeholder mere end 800 illustrationer.
Dette enestående værk, alle tegneserie-interesserede bør eje, sælges for den lave pris af kr. **98,-** pr. bog plus efterkrav.
Begrænset oplag.

Tilbud

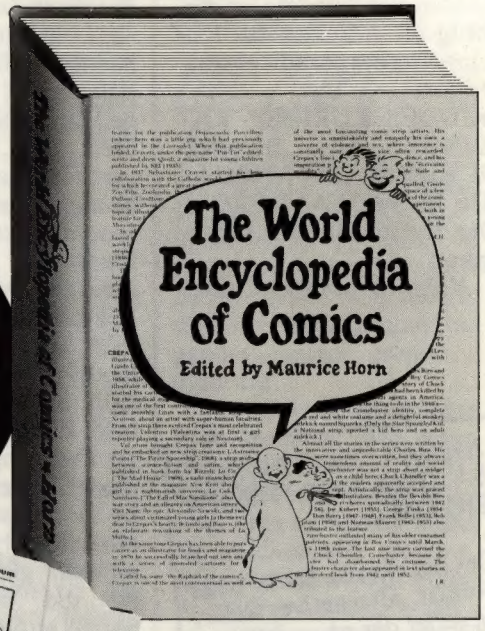

Du kan enten udfylde kuponen med navn og adresse og vedlægge en check på kr. 98,- + porto kr. 9,20 ialt kr. **107,20** og sende begge dele til:
TEGNESERIEFORLAGET
Gutenberghus Bladene,
Vognmagergade 11, 1148 Kbh. K.
Eller indbetale beløbet på girokonto nr. 9 00 09 41, til samme adresse, og husk at skrive »tegneserieleksikon« på giro-kuponen.

Kupon

Navn _____

Adresse _____

Postnr./By _____

Krydset check vedlægges

Kun 98,-

GR/34